

บทที่ 4

บริบทชุมชน

สภาพทั่วไปของชุมชน

1. ที่ตั้ง

บ้านหนองโจรง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศใต้ เป็นระยะทาง 9 กิโลเมตร

2. อาณาเขต

บ้านหนองโจรง มีพื้นที่ทั้งหมด 2001 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้
ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านหนองไผ่ ตำบลโคกมะขาม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านหนองน้ำขุ่น ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้านห้วยเสลา ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย
จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับบ้านศรีตะครอง ตำบลปังกู อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. การก่อตั้งชุมชน

เมื่อปี พ.ศ. 2500 ชาวบ้านกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาอาศัย คือ ชาวบ้านจากบ้านอาถู ตำบลจอมพระ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 ครอบครัว นำโดย นายพรหม เจริญยิ่ง นายเสาร์ เฟงพิศ นายเลอ ประดับศรี นายเฮือง จำเริญดี นายจันทร์ พะประโคน นายมอญ เงามาม นายขัน ดียิ่ง นายสุด ดียิ่ง สาเหตุที่อพยพมาก็เพราะว่าบ้านอาถู ตำบลจอมพระ มีที่ดินทำกินน้อยที่อยู่อาศัยเริ่มคับแคบ เนื่องจากมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มมากขึ้นจึงได้อพยพครอบครัวมาอาศัยอยู่ที่บ้านหนองโจรงเป็นกลุ่มแรก เดิมบริเวณที่ตั้งบ้านหนองโจรงเป็นป่าดงดิบที่มีความอุดมสมบูรณ์ประกอบด้วยพืชพันธุ์นานาชนิด อาศัยเป็นแหล่งเก็บหาของป่าและเลี้ยงวัว-ควาย ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวด้วยการทำเกษตรกรรม

ปี พ.ศ. 2507 มีชาวบ้านจากอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ อพยพย้ายเข้ามาอยู่อาศัยที่บ้านหนองโจรง ประกอบด้วย นายสันติ สงนวน นายเพชร เสมมาตร และนายราช ปุยะติ ซึ่งอพยพมาจากอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากบุคคลกลุ่มดังกล่าวเห็นว่าบ้านหนองโจรงมีป่าที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก

ที่มาของชื่อหมู่บ้านหนองโจรง เนื่องจากมีหนองน้ำอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวัด พอถึงฤดูแล้งหนองน้ำแห่งนี้จะแห้งเหลือเป็นบ่อน้ำอยู่ตรงกลางหนองน้ำเท่านั้น ชาวบ้านจะนำไม้กระดานยาวประมาณ 7-8 ศอก เอาไปค้ำยันเป็นรูปสามเหลี่ยมใช้ขึงกั้นน้ำ เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ไม่ให้บ่อน้ำตื้นเขินและสิ่งปฏิกูลลงไป ในบ่อน้ำแห่งนี้ ลักษณะการทำเช่นนี้ภาษาเขมรเรียกว่า “โจรง” ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “หมู่บ้านหนองโจรง” ซึ่งเป็นคຸ້ມหนึ่งของบ้านหนองบอน หมู่ที่ 1 ตำบลละเวีย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อมาปี 2525 ตำบลละเวียได้แยกตำบลเป็นตำบลหนองบอนอีกตำบลหนึ่ง บ้านหนองโจรง จึงแยกเป็นหมู่บ้านหนองโจรง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบอน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์จนกระทั่งปัจจุบันนี้

สภาพทางกายภาพ

1. การคมนาคม

บ้านหนองโจรง ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอบึงสามพัน 9 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ 53 กิโลเมตร ชาวบ้านนิยมเดินทางไปซื้อสินค้าที่ตลาดอำเภอบึงสามพัน ค่าโดยสารจากหมู่บ้านไปถึงตัวอำเภอ เป็นเงิน 10 บาท มีรถยนต์โดยสารสองแถว 6 ล้อจากหมู่บ้านวิ่งผ่านวันละ 2 เที่ยว ตั้งแต่เวลา 10.00-12.00 น. นอกจากนี้แล้วชาวบ้านยังสามารถติดต่อกับหมู่บ้านข้างเคียงด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน สภาพถนนที่ติดต่อกับหมู่บ้านข้างเคียงเป็นถนนลาดยางและถนนลูกรัง โดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ส่วนตัว

2. สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านหนองโจรง มีทรัพยากรต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ดิน

สภาพดินส่วนใหญ่จะเป็นร่วนปนทราย ซึ่งจะเป็นทุ่งนาและบริเวณหมู่บ้านทั้งหมด ดินชนิดนี้จะสามารถอุ้มน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ยาก สังเกตได้จากฤดูฝน ดินจะอุ้มน้ำเก็บน้ำไว้เหมาะแก่การทำนาและปลูกผักต่าง ๆ

ลักษณะชุดของดินที่พบในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งตามกลุ่มชุดดินมีดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์, 2545)

2.1.1 กลุ่มชุดดินที่ 07

ลักษณะเด่น : ดินเหนียวสีเทา ระบายน้ำไม่ดีพบอยู่บนพื้นที่ราบเรียบ หรือค่อนข้างราบเรียบ มักจะเป็นบริเวณที่เป็นเขตติดต่อกันที่ราบกับที่ลอนเป็นดินเหนียวระบายน้ำไม่ดีมักจะมี

น้ำท่วมขังในหน้าฝน สีดินบนเป็นสีเทา หรือสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีเทามีจุดสีน้ำตาล เหลืองแดง เป็นจุดสีแถมอยู่ทั่วไปปกติใช้ทำนา แต่ก่อนหรือหลังทำนาสามารถจะปลูกพืชล้มลุกอื่นๆ เช่น ถั่ว พืชผัก และพืชไร่อื่นๆ ได้ถ้าอยู่ในเขตชลประทานสามารถจะใช้ปลูกพืชได้ตลอดปี อย่างไรก็ตามต้องมี การใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดินด้วย

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ ไม้ใช้งานและข้าว

2.1.2 กลุ่มชุดดินที่ 17

ลักษณะเด่น : ดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนเทาพบอยู่บนพื้นที่ราบและค่อนข้างราบเรียบ ทั่วๆ ไปในทุกภาคของประเทศ ดินบนเป็นดินร่วนหรือร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวหรือ ร่วนเหนียวปนทรายระบายน้ำไม่ค่อยจะดี ดินบนสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาล ดินล่างสีน้ำตาลอ่อนหรือ สีเทา มีจุดสีน้ำตาล สีเหลืองแดงเป็นจุดสีแถม กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางส่วน โดยเฉพาะภาคใต้อาจใช้ปลูกยางพาราและไม้ผล การใช้ประโยชน์จะต้องมีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินไม่ค่อยจะเหมาะสมสำหรับการ ปลูกพืชทั่วๆ ไป

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ ไม้ใช้งาน ไม้ใช้งาน ข้าวและฝ้าย

2.1.3 กลุ่มชุดดินที่ 17 hi

ลักษณะเด่น : ดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนเทาพบอยู่บนพื้นที่ราบและค่อนข้างราบเรียบ ทั่วๆ ไปในทุกภาคของประเทศ ดินบนเป็นดินร่วนหรือร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวหรือ ร่วนเหนียวปนทราย ระบายน้ำไม่ค่อยจะดีดินบนสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาล ดินล่างสีน้ำตาลอ่อนหรือ สีเทา มีจุดสีน้ำตาล สีเหลืองแดงเป็นจุดสีแถมกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางส่วน โดยเฉพาะภาคใต้อาจใช้ปลูกยางพาราและไม้ผล การใช้ประโยชน์จะต้องมีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินไม่ค่อยจะเหมาะสมสำหรับการ ปลูกพืชทั่วๆ ไป แต่กลุ่มชุดดินนี้มีข้อจำกัดคือเป็น ดินที่อยู่ในสภาพภูมิประเทศที่สูงกว่าปกติ

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ ละหุ่ง มันสำปะหลัง ปอกระเจา พืชผัก มะม่วงหิมพานต์ ฝ้าย ถั่วลิสง งา ยางพารา ข้าว ปอแก้ว หม่อนไหม ข้าวโพด ถั่วเหลือง กระทกรกฝรั่ง ถั่วเขียว ข้าวฟ่าง อ้อย สับปะรด ไม้ใช้งานและมะขาม

2.1.4 กลุ่มชุดดินที่ 22

ลักษณะเด่น : ดินร่วนปนทราย สีเทาพบอยู่บนพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบเกือบทุกภาค ของประเทศเป็นดินระบายน้ำไม่ค่อยจะดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว

ปนทราย หรือดินร่วนปนทราย สีเทา มีจุดสีน้ำตาล น้ำตาลเหลืองเป็นจุดสีแดงอยู่ทั่วไป ปกติใช้ปลูกข้าว แต่มักจะมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ ในช่วงที่ฝนทิ้งช่วง บางพื้นที่ใช้ปลูกไม้ยืนต้น เช่น ในภาคใต้ใช้ปลูกยางพาราแต่จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเช่นกัน

พืชแนะนำที่เหมาะสม คือ ไม้ใช้งานและข้าว

2.1.5 กลุ่มชุดดินที่ 35

ลักษณะเด่น : ดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาลบนที่ดอนพบอยู่บนพื้นที่ลูกคลื่นในภาคอีสาน ภาคตะวันออก ภาคกลางตอนบน และภาคเหนือ เป็นดินที่มีการระบายน้ำดีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง จัดว่าเป็นดินดีปานกลาง แต่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ โดยทั่วไปใช้ปลูกพืชไร่ไม่ผล ควรจะมีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดินที่ดี เมื่อนำมาใช้ประโยชน์

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ สับปะรด มันสำปะหลัง อ้อย ฝ้าย นุ่น ยางพารา มะม่วง มะขาม ปอแก้ว ถั่วลิสง หม่อนไหม ข้าวฟ่าง พืชผัก กระทกรกฝรั่ง ละหุ่ง ถั่วเขียว ข้าว มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพด ถั่วเหลือง ปอกระเจา งาและไม้ใช้งาน

2.1.6 กลุ่มชุดดินที่ 36b

ลักษณะเด่น : ดินร่วนสีน้ำตาลที่ดอนพบอยู่บนพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงเป็นพื้นที่ลูกคลื่นบริเวณภาคตะวันออก ภาคกลางตอนเหนือและภาคกลางตอนใต้ เป็นดินที่ระบายน้ำดี หน้าดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว มีสีน้ำตาลแก่อสีน้ำตาลปนเหลืองหรือแดง จัดว่าเป็นดินดีปานกลาง ปกติใช้ปลูกพืชไร่ไม่ผลได้ผลตอบแทนดีพอสมควร ถ้าไม่ขาดน้ำในตอนฝนทิ้งช่วง แต่กลุ่มชุดดินนี้มีข้อจำกัดคือ เป็นกลุ่มดินที่มีความลาดชัน 2-5%

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ ข้าว ข้าวฟ่าง ข้าวโพด มะม่วงหิมพานต์ มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ปอแก้ว ปอกระเจา ละหุ่ง นุ่น ฝ้าย กระทกรกฝรั่ง มะม่วง มะขาม พืชผัก ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ยางพารา ไม้ใช้งานและหม่อนไหม

2.1.7 กลุ่มชุดดินที่ 40

ลักษณะเด่น : ดินทรายปนดินร่วนสีน้ำตาลบนที่ดอนพบอยู่บนพื้นที่ลูกคลื่นในภาคกลาง และภาคอีสานเป็นดินที่มีการระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ปกติใช้ปลูกพืชไร่ได้ผลตอบแทนไม่ดีนัก ถ้าไม่มีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมักจะมีปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง หรือเมื่อฝนทิ้งช่วง

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ หม่อนไหม งาม ยางพารา ข้าวฟ่าง พืชผัก สับปะรด อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ข้าว ถั่วลิสง ฝ้าย ละหุ่ง ปอแก้ว ถั่วเหลือง ปอกระเจา นุ่น มะม่วงหิมพานต์ ใผ่ ใช้งาน กระทกรกฝรั่ง มะม่วง มะขามและข้าวโพด

2.1.8 กลุ่มชุดดินที่ 40b

ลักษณะเด่น : ดินทรายปนดินร่วนสีน้ำตาลบนที่ค่อนข้างอยู่บนพื้นที่ลูกคลื่นในภาคกลาง และภาคอีสานเป็นดินที่มีการระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ปกติใช้ปลูกพืชไร่ได้ผลตอบแทนไม่ดีนัก ถ้าไม่มีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมักจะมีปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง หรือเมื่อฝนทิ้งช่วง แต่กลุ่มชุดดินนี้มีข้อจำกัดคือ เป็นกลุ่มดินที่มีความลาดชัน 2-5%

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ นุ่น ข้าวฟ่าง ปอกระเจา ยางพารา ใผ่ใช้งาน ข้าวโพด กระทกรกฝรั่ง อ้อย ถั่วลิสง มันสำปะหลัง มะม่วง มะขาม ปอแก้ว สับปะรด ละหุ่ง ฝ้าย ยางพารา หม่อนไหม ถั่วเขียว พืชผัก ปอแก้ว ถั่วเหลือง งามและมะม่วงหิมพานต์

2.1.9. กลุ่มชุดดินที่ 56

ลักษณะเด่น : ดินร่วนที่ค่อนข้างหืนพบบนพื้นที่เชิงเขาหรือเนินเขา บริเวณภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน เป็นดินลึกปานกลางมีการระบายน้ำดีประมาณศอกกว่าๆ จากพื้นผิวดินจะพบชั้นหินผุ ดินตอนบนชั้นหินผุมีเนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลแก่ หรือสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีแดง ปกติใช้ปลูกพืชไร่จะให้ผลตอบแทนดีพอสมควร ถ้ามีการใส่ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงมักจะมีปัญหาฝนชะหน้าดิน

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ มะม่วง มะขาม ถั่วเหลือง ยางพารา นุ่น ข้าว ถั่วลิสง มะม่วงหิมพานต์ พืชผัก ข้าวฟ่าง ปอแก้ว ถั่วเขียว ปอกระเจา อ้อย สับปะรด ฝ้าย มันสำปะหลัง งาม หม่อนไหม กระทกรกฝรั่ง ใผ่ใช้งาน ละหุ่ง และข้าวโพด

2.1.10 กลุ่มชุดดินที่ 56b

ลักษณะเด่น : ดินร่วนที่ค่อนข้างหืนพบบนพื้นที่เชิงเขาหรือเนินเขา บริเวณภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน เป็นดินลึกปานกลางมีการระบายน้ำดีประมาณศอกกว่าๆ จากพื้นผิวดินจะพบชั้นหินผุดินตอนบนชั้นหินผุมีเนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลแก่ หรือสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีแดง ปกติใช้ปลูกพืชไร่จะให้ผลตอบแทนดีพอสมควร ถ้ามีการใส่ปุ๋ย

ปรับปรุงบำรุงดิน ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงมักจะมีปัญหาฝนชะหน้าดิน แต่กลุ่มชุดดินนี้มีข้อจำกัด คือเป็นกลุ่มดินที่มีความลาดชัน 2-5%

พืชแนะนำที่เหมาะสมคือ มะม่วงหิมพานต์ ถั่วเขียว หม่อนไหม ถั่วลิสง ข้าว ยางพารา ถั่วเหลือง ฝ้าย ปอกระเจา งาม อ้อย ละหุ่ง กระทกรกฝรั่ง มันสำปะหลัง พืชผัก ปอแก้ว สับปะรด ใผ่ใช้งาน มะม่วง มะขาม ข้าวโพด นุ่น ข้าวฟ่าง และข้าวโพด

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และดินบนค่อนข้างเป็นทราย ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ แต่มีปัญหาเรื่องการแข่งขันของน้ำ ทำให้พืชเสียหายมากในฤดูเพาะปลูก พืชเศรษฐกิจที่สามารถปลูกได้ในพื้นที่ดินชุดนี้ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเขียว ปอแก้ว มะละกอ พืชผักสวนครัว หม่อน มะม่วง มะขาม มะพร้าว หมากรูด นุ่น ใผ่ และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ดังภาพประกอบ 10 (กรมการพัฒนาที่ดิน. 2542)

ภาพประกอบ 10 แสดงการกระจายตัวของดิน / ชุดดิน

2.2 แหล่งน้ำ

สภาพแหล่งน้ำของบ้านหนองโจรงเป็นในลักษณะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้น
ดังนี้

2.2.1 หนองโจรง

2.2.2 หนองทำนบ

2.2.3 สระเงินเยน

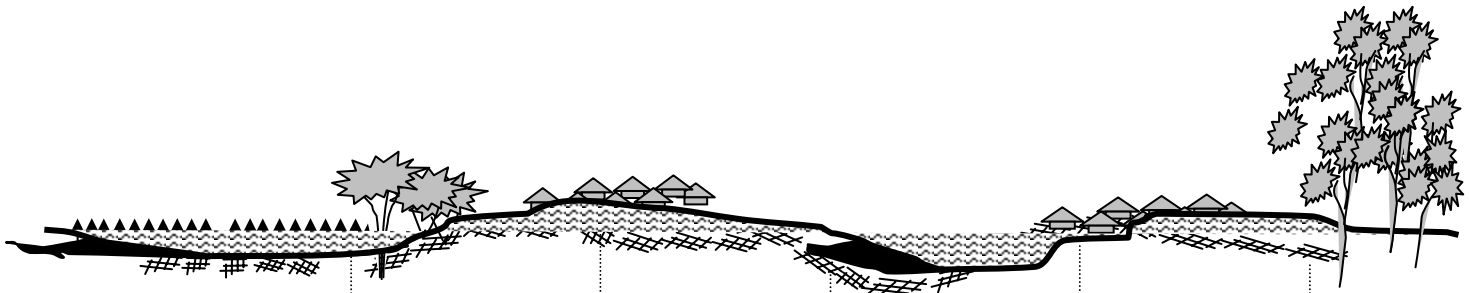
2.2.4 สระอีสานเขียว

แหล่งน้ำทั้ง 4 แห่งนี้ ปัจจุบันชาวบ้านหนองโจรง จะใช้เพื่ออุปโภค-บริโภคและใช้
สำหรับเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก เป็นต้น ดังตาราง 3 (ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตรใน
ระดับหมู่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอประโคนชัย. 2545)

ตาราง 3 สภาพแหล่งน้ำของชาวบ้านหนองโจรง มีทั้งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสร้างขึ้น

ชื่อแหล่งน้ำ	ขนาด / พื้นที่ (ไร่)	การใช้ประโยชน์ (อุปโภค,บริโภค, การเกษตร)	หมายเหตุ	
			ใช้ได้ตลอดปี หรือไม่	เพราะเหตุใด
1. หนองโจรง	36	อุปโภค,บริโภค	ตลอดปี	ดินเงิน
2. หนองทำนบ	73	การเกษตร	ไม่ตลอดปี	
3. สระเงินเยน	1	อุปโภคบริโภค	ตลอดปี	
4. สระอีสานเขียว	3	อุปโภคบริโภค	ตลอดปี	

จากตาราง 3 สภาพแหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้ในการอุปโภคบริโภคมากที่สุดคือ หนองโจรง มีพื้นที่ขนาดใหญ่จำนวน 36 ไร่ มีปริมาณน้ำเพียงพอสามารถใช้ได้ตลอดปี รองลงมาคือ สระอีสานเขียว มีพื้นที่จำนวน 3 ไร่ และสระเงินเย็น มีพื้นที่จำนวน 1 ไร่ มีน้ำใช้ตลอดปีเช่นกัน สำหรับน้ำที่ใช้ในการทำการเกษตรชาวบ้านหนองโจรงจะอาศัยน้ำในหนองทำนบซึ่งมีพื้นที่ 73 ไร่แต่ไม่ตลอดปี ดังภาพประกอบ 11 (ความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ กรมพัฒนาที่ดิน. 2542)

สภาพพื้นที่	ที่นา	พืชไร่ - ไม้ผล	หมู่บ้าน	ลำห้วย	หมู่บ้าน	ป่า สงวน แห่งชาติ
ลักษณะดิน	ดินร่วน เหนียว ปนทราย	ดินร่วน ปน ทราย	ดินร่วน ปน ทราย	ดินเหนียว ปนเทา มีจุดสีน้ำตาล	ดินร่วน เหนียว ปนทราย	ดินร่วน ปนทราย มีสี น้ำตาล
คุณสมบัติของดิน	อุ้มน้ำได้ ดีน้ำซึม ผ่านได้ ช้า	ระบายน้ำ ได้ดีอุ้มน้ำ ได้ดี ปานกลาง	ระบายน้ำ ได้ดีอุ้มน้ำ ได้ดี ปานกลาง	ระบายน้ำ ไม่ดี	อุ้มน้ำได้ดี น้ำซึมผ่านได้ ช้าถึงปาน กลาง	ระบาย น้ำได้ดี อุ้มน้ำได้ ดีปาน กลาง
การใช้ประโยชน์	ปลูกข้าว ปลูก พืชผัก เลี้ยงปลา	ปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปลูกผัก สวนครัว เลี้ยงสัตว์	สร้างแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์	เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา	เก็บของ ป่า เลี้ยงสัตว์

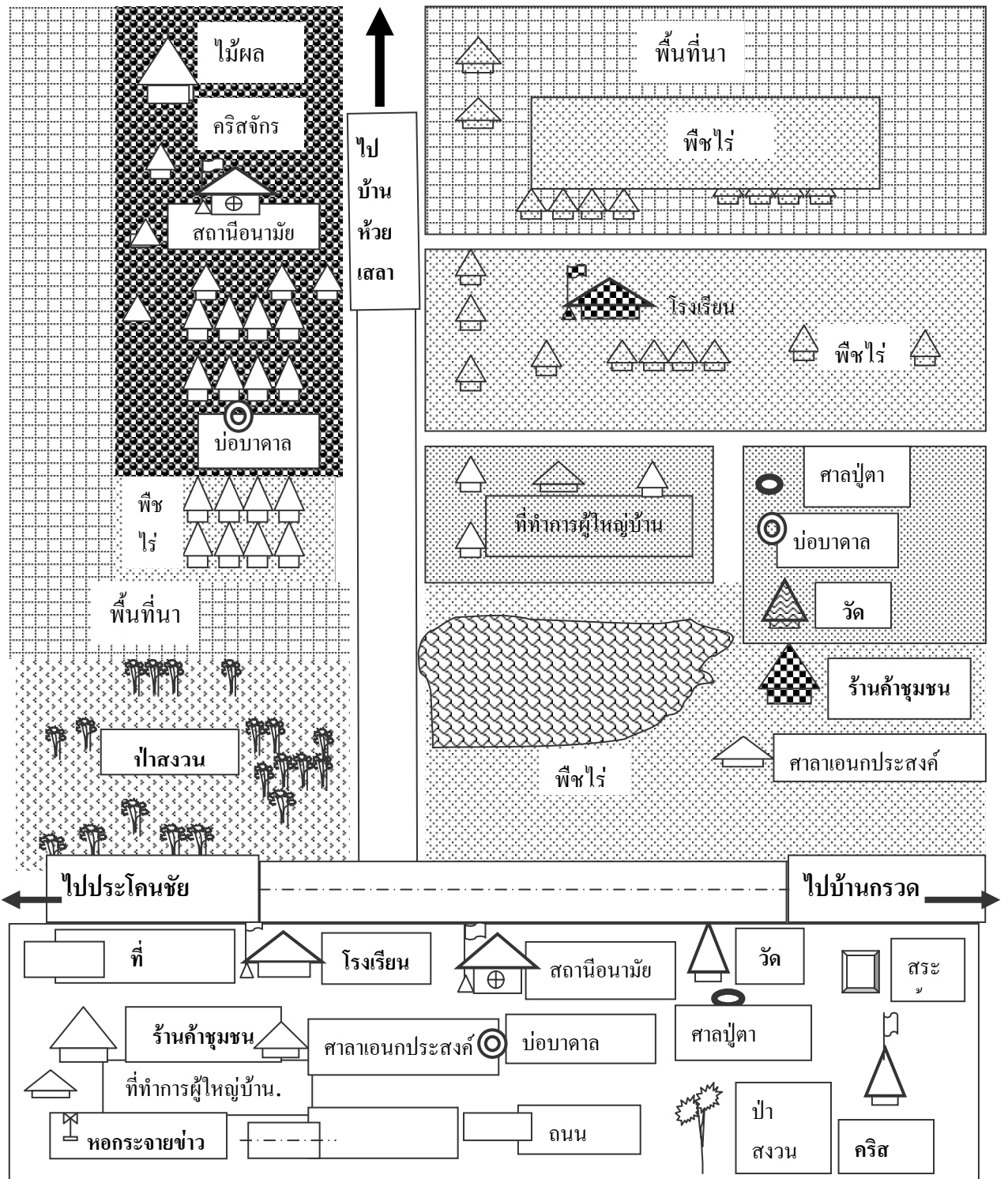
ภาพประกอบ 11 ภาพตัดขวาง (Transaction) ของหมู่บ้านหนองโจรง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบอน
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ป่าไม้

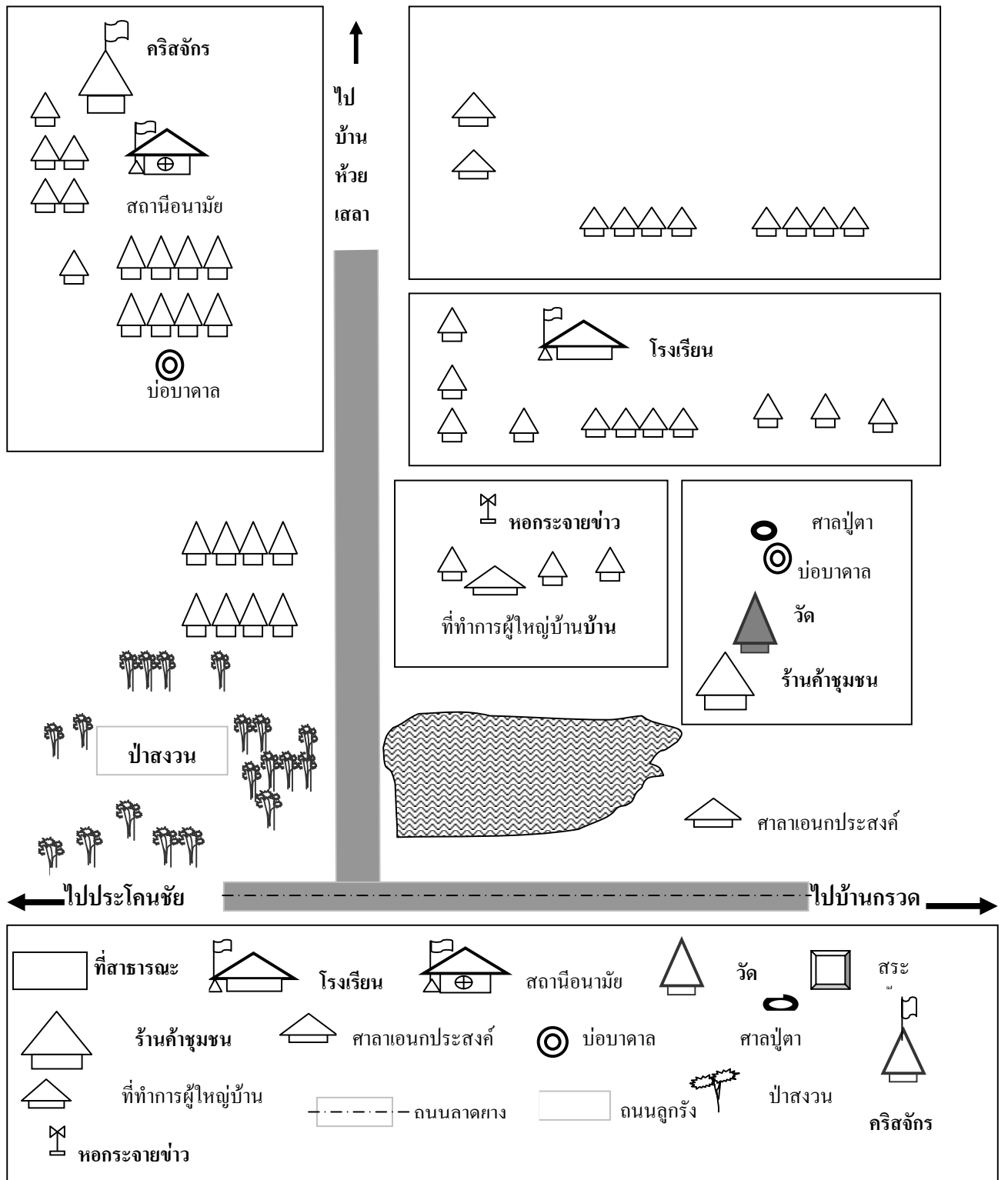
สภาพป่าไม้ของบ้านหนองโจรงอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้าน ปัจจุบันมีสภาพป่าหลงเหลือปรากฏให้พบเห็นอยู่ เพราะว่า นายบุญเรือง เจริญยิ่ง อดีตผู้ใหญ่บ้านได้ร่วมกับสำนักสันติอโศก ซื้อเพราะว่า ชาวอโศกทุกกลุ่มจะต้องมีที่สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมเป็นการปลูกป่าหรืออนุรักษ์ป่า โดยการนำของนายบุญเรือง เจริญยิ่ง นายน้อย บุญศรีรัมย์ นายลอน สงวนวน นายพาน เงามาม นายมีชัย เงามาม และคณะ รวบรวมเงินบริจาค คนละ 200–3,000 บาท เป็นจำนวนเงิน 34,000 บาท ซื้อที่ดินจากนายคราม บุญศรีรัมย์ ชาวบ้านศรีตะครอง หมู่ที่ 12 ตำบลปังกู จำนวน 11 ไร่ พื้นที่โดยทั่วไปจะเป็นป่าละเมาะ มีไม้จิก ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะแบง ไม้มะค่าเต้ ไม้ประดู่ ไม้พลวง ฯลฯ ชาวอโศกและชาวบ้านจะช่วยกันดูแลรักษาป่าเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน พอถึงฤดูฝนดินชุ่มชื้นจะมีเห็ด ผักต้ว ผักกระเจียว ฯลฯ ชาวบ้านหนองโจรงและหมู่บ้านใกล้เคียง เช่น บ้านห้วยปอ บ้านศรีตะครอง บ้านหนองน้ำขุ่น และบ้านโคกตีส ได้อาศัยเก็บพืชผักดังกล่าวเป็นอาหารและนำไปขายเป็นอาชีพเสริม ซึ่งปัจจุบันนี้ต้นไม้ในป่าแห่งนี้มีขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 8–10 นิ้ว ส่วนพื้นที่อื่นๆ เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่ทำการเกษตรกรรม ป่าไม้ในอดีตซึ่งประกอบด้วย ไม้ประดู่ พลวง เต็ง และรัง ถูกถากถางตัดมาเพื่อก่อสร้างบ้านเรือน ในปัจจุบันคงเหลือน้อยมาก มีให้เห็นบ้างตามหัวไร่ปลายนาเท่านั้น (บุญเรือง เจริญยิ่ง. สัมภาษณ์. 2545)

2.4 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปจะเป็นที่ราบลุ่มสลับลูกคลื่นลอนตื้น ส่วนลักษณะพื้นที่ที่ตั้งหมู่บ้านจะเป็นที่ดอน ที่นาจะอยู่รอบๆหมู่บ้าน (สุวิท สายบุตร. สัมภาษณ์. 2545) เป็นที่ดอนร้อยละ 45 ที่ลุ่มร้อยละ 20 ที่ราบร้อยละ 15 ที่ลุ่มๆ ดอนๆ ร้อยละ 25 ดังภาพประกอบ 12 และ 13 (การจัดเวทีอภิปรายกลุ่ม วันที่ 17 สิงหาคม 2545)

ภาพประกอบ 12 แสดงภาพภูมิประเทศและการใช้ทรัพยากรของหมู่บ้านหนองโจรง

ภาพประกอบ 13 แสดงการกระจายตัวของกรต้งบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างในหมู่บ้านหนองโจรง

2.5 สิ่งสาธารณะชุมชน

2.5.1 บ่อบาดาล มีทั้งหมด 6 บ่อเป็นบ่อที่ทางราชการสร้างขึ้นให้ชาวบ้าน ได้ใช้ประโยชน์ในการบริโภคและเลี้ยงสัตว์

2.5.2 สระน้ำ มีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ ได้รับงบประมาณขุดลอกสระน้ำตามโครงการไทย-ญี่ปุ่น ชาวบ้านเรียกสระน้ำแห่งนี้ว่าสระเงินเย็นที่มีปริมาณน้ำไว้ใช้มากที่สุด ได้แก่ สระหลวง และสระกลาง ซึ่งชาวบ้านได้ใช้บริโภค และใช้เลี้ยงสัตว์

2.5.3 ถนน เริ่มมีถนนลูกรังผ่านหมู่บ้าน ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2521 ทำให้การคมนาคมติดต่อระหว่างหมู่บ้านกับอำเภอและหมู่บ้านกับหมู่บ้านอื่นๆ สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

2.5.4 ไฟฟ้า เริ่มเข้ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ทำให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกสบายขึ้น

2.5.5 หอกระจายข่าว มี 1 แห่ง เริ่ม ปี พ.ศ. 2536 ใช้ประกาศข่าวสารราชการต่าง ๆ ตลอดจนประกาศงานเพื่อเผยแพร่ข่าวสารทั่วไป

2.5.6 ศาลาเป็นที่พักผ่อน โดยชาวบ้านร่วมกันบริจาคเงินช่วยกันสร้าง ปี 2543 ศาลาประจำคุ้มมี 3 แห่ง ชาวบ้านร่วมมือกันสร้างเป็นที่สำหรับประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในแต่ละคุ้ม

2.6 เหตุการณ์สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง พอสรุปได้ดังนี้

ช่วงเริ่มแรกตั้งหมู่บ้านชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่พึ่งพาธรรมชาติแบบวิถีชีวิตในชนบททั่วไป อาหาร ยารักษาโรค การซื้อขายที่ดินทำกินสมัยนั้นราคาไม่แพงมากนัก ซื้อขายเหมือนกันเป็นแปลง เช่น ในปี พ.ศ. 2510 พื้นที่นาประมาณ 40 ไร่จะซื้อขายกันในราคา 30,000 บาท ปัจจุบันซื้อขายกันในราคาไร่ละประมาณ 12,000 บาท ตลอดจนการนำไม้มาสร้างบ้านเรือน ล้วนแล้วแต่หาได้จากป่าไม้ มีการพึ่งพาอาศัยกันขอตัดมาสร้างบ้านเรือนบริเวณรอบๆ หมู่บ้านนั่นเอง ชาวบ้านนิยมสร้างบ้านเรือนแบบยกใต้ถุนสูงทั้งนี้เพื่อใช้เป็นที่เก็บวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและส่วนหนึ่งทำเป็นคอกโคคอกกระบือและสัตว์เลี้ยง

ปี พ.ศ. 2507 มีการนำปอมาปลูกคนแรกคือ นายจันทร์ พะประโคน บรรทุกเกวียนไปขายที่อำเภอประโคนชัย ราคาเกวียนละ 25 – 50 สตางค์

ปี พ.ศ. 2515 ชาวบ้านซึ่งมีอาชีพทำนาและเลี้ยงสัตว์รู้จักการนำผลผลิตจากการเกษตรกรรมออกจำหน่ายเป็นรายได้ เช่น มีรถลาน (เป็นรถคันใหญ่มีคอกสูง) จากอำเภอกระสัง มารับซื้อข้าวจากชาวบ้านหนองโจรง สมัยนั้นยังไม่มียานเข้าหมู่บ้านรถลานจะวิ่งมาตามทางรถลากซึ่งสัมประทานตัดไม้ในบริเวณรอบหมู่บ้าน ชาวบ้านบางคนจะนำข้าวเปลือกบรรทุกเกวียนไปขายที่ตลาดในตัวอำเภอ

ประโคนชัย ซึ่งมีระยะทางห่างออกไป ประมาณ 9 กม. แล้วนำเงินไปซื้อสิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวกลับมา และมีการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยมีชาวบ้านเข่ว้า ตำบลปึงกู นำเอารังไหม ปลาแร้า และปลาจ่อม มาแลกข้าวสาร 1 กระบุงต่อกระบุง

ปี พ.ศ. 2515 มีโรงสีข้าวด้วยเครื่องยนต์ เป็นของนายอาน ปุยะติ เป็นโรงสีเครื่องแรก

ปี พ.ศ. 2515 เริ่มมีการปลูกมันสำปะหลัง นายวอ ไกรสุขปลูกเป็นคนแรก ขายได้ กิโลกรัมละ 0.50 บาท ชาวบ้านเลิกปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2530 เนื่องจากมันสำปะหลังมีราคาตกต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุนและทำให้ดินเสีย

ปี พ.ศ. 2520 มีการก่อสร้างดินผ่านหมู่บ้าน ตามโครงการเงินผัน สมัย มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ เป็นนายกรัฐมนตรีสมัยนั้น โดยใช้แรงงานชาวบ้านขุด เป็นหลุมๆ ละ 24 บาท ขนาดหลุมกว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร ลึก 1 เมตร

ปี พ.ศ. 2521 ได้มีรพช. นำงบประมาณปรับปรุงเป็นถนนลูกรังทำให้ถนนเข้าหมู่บ้าน สะดวกขึ้น

ปี พ.ศ. 2521 กรมทรัพยากรธรณีได้เข้ามาขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลชาวบ้านได้มีน้ำดื่มน้ำใช้ จำนวน 1 บ่อ

ปี พ.ศ. 2522 มีโครงการแก้ปัญหาน้ำดื่มน้ำใช้ซึ่งเป็นนโยบายของนายยุทธ แก้วสัมฤทธิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์สมัยนั้น ได้ช่วยเหลือชาวบ้านให้รู้จักปั้นอิฐ เป็นรูปทรงกระบอก เก็บน้ำฝน โดยนำแบบโครงการเหล็ก ให้วัสดุก่อสร้าง หิน ปูน ทราช มาให้ชาวบ้านปั้น และโครงการสนับสนุนโอ่งน้ำ ขนาด 2,000 ลิตร ในราคาคู่ละ 1,000 บาท ให้ชาวบ้านสมทบ 500 บาท ส่วนอีก 500 บาท นั้นทางราชการช่วยเหลือ และให้ชาวบ้านนำไปเป็นกองทุนหมุนเวียนซื้อโอ่งน้ำไว้ใช้ต่อไป

ปี พ.ศ. 2531 สำนักงานเกษตรอำเภอประโคนชัย โดยนายบุญปิ่น บุรณะ เกษตรประจำ ตำบลหนองบอนสมัยนั้น ได้นำพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ให้ชาวบ้านนำไปเพาะปลูก จำนวน 1,500 กิโลกรัม ใส่ถุงละ 25 กิโลกรัมเมื่อได้ผลผลิตแล้วชาวบ้านต้องส่งเมล็ดพันธุ์ข้าวคืน ถุงละ 30 กิโลกรัม ส่วนต่างที่เก็บได้ยกให้เป็นกองทุนหมู่บ้านเพื่อจัดตั้งธนาคารข้าวของหมู่บ้านให้ชาวบ้านได้รู้จักการบริหารตนเอง

ปี พ.ศ. 2531 สำนักงานเกษตรอำเภอประโคนชัย โดยนายรังสรรค์ ชนะนา เกษตรประจำ ตำบลหนองบอน ได้สนับสนุนให้ชาวบ้านจัดตั้งธนาคารข้าวเปลือก ตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละฝ่ายบริหารกองทุนธนาคารข้าวเปลือก

ปี พ.ศ. 2536 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอประโคนชัย ได้รณรงค์ส้วม 100% โดยสนับสนุนอุปกรณ์ก่อสร้าง หัวส้วม 1 หัว ถังส้วม 3 ท่อ ท่อส่ง 1 ท่อ บล็อก 4 ก้อน ปูน 2 ถุง หิน 2 ปึก ทราฟ 2 ปึก รวมเป็นมูลค่า 1,000 บาท

ปี พ.ศ. 2538 มีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้านเป็นครั้งแรก

ปี พ.ศ. 2539 ศูนย์พัฒนาเกษตรผสมผสาน (ซีเบิร์ต) ที่อำเภอพุทไธสง ได้เข้ามาสนับสนุนให้ชาวบ้านรู้จักปลูกผักปลอดสารพิษ เจาะบาดาลลอยฟ้า ก่อสร้างขุดเจาะน้ำบาดาล ถังพักน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ งบประมาณ 324,000 บาท มีสมาชิก 18 คน ปลูกผักกางมุ้งรายละประมาณ 2 งาน เมื่อจำหน่ายผลผลิตได้สมาชิกต้องผ่อนชำระค่าอุปกรณ์การก่อสร้างเป็นรายเดือนๆ ละ 250 บาทต่อคน ส่วนค่าไฟฟ้าที่ใช้ในการสูบน้ำจะเก็บตามมาตรวัดน้ำหน่วยละ 3 บาท สมาชิกผ่อนชำระคืนหมดแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543

ปี พ.ศ. 2539 สำนักงานพัฒนาชุมชน โดยนายสมภพ เกลียวทอง พัฒนาการประจำตำบลหนองบอน ได้สนับสนุนตั้งกลุ่มศูนย์สาธิตการตลาด มีสมาชิกครั้งแรก 27 คน ลงหุ้นๆ ละ 100 บาท คนหนึ่งลงหุ้นได้ไม่เกิน 30 หุ้น

ปี พ.ศ. 2543 ได้รับงบประมาณจากกองทุนเพื่อสังคม (SIF) เป็นเงิน 150,000 บาท ต่อเติมศูนย์สาธิตการตลาด และก่อสร้างโรงสีชุมชน มีสมาชิก 34 ราย ลงหุ้นรายละ 500 บาท รับสีข้าวเปลือกจากชาวบ้านโดยไม่คิดค่าบริการ กลุ่มจะได้ไร่ ปลายข้าว จึงซื้อหมูมาเลี้ยง จำนวน 14 ตัว โดยมี นายสุนทร เมืองมาก เป็นประธานกลุ่มโรงสีข้าว

ปี พ.ศ. 2543 มีการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้าน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน

นอกจากนี้เหตุการณ์สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ หมู่บ้านได้รับรางวัล จากการประกวดหมู่บ้าน พร้อมทั้งกิจกรรมที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างหลายรางวัลดังนี้

ปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลที่ 2 การประกวดธนาคารข้าว ระดับอำเภอ

ปี พ.ศ. 2542 ได้รับรางวัล ชมเชยการประกวดศูนย์สาธิตการตลาด ระดับจังหวัด โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ยังมีกฎหรือข้อห้ามที่สืบทอดกันมา เช่น ห้ามยิงปืนเล่นในหมู่บ้าน ห้ามจับปลาในหนองสาธารณะ ห้ามขับรถเสียงดัง หากฝ่าฝืนปรับ 500 บาท โดยใครพบเห็นแจ้งต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน

สภาพทางชีวภาพ

หมู่บ้านหนองโจรง ชาวบ้านมีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพที่ทำกันมาตั้งแต่ดั้งเดิม โดยเริ่มแรกได้ใช้แรงงานสัตว์ คือ โค กระบือ ในการบุกเบิกที่ดินทำกิน ไถ หว่าน พรวนดิน และใช้มูลสัตว์เป็นปุ๋ยใส่หน้าข้าว และพืชผักต่างๆ จากจำนวนประชากรของหมู่บ้านหนองโจรงสามารถแสดงการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร ในปีการเพาะปลูกปี 2544 / 2545 ดังตาราง 4 (สำนักงานเกษตรอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์)

ตาราง 4 แสดงการปลูกพืชในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร ในปีการเพาะปลูก 2544 / 2545

ชนิดพืช	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
ปลูกข้าวเจ้า	954	63.60
ปลูกยูคาลิปตัส	500	33.33
ปลูกพืชผัก	46	3.06
รวม	1,500	100

จากตาราง 4 พบว่า การปลูกพืชของชาวบ้านหนองโจรง ชาวบ้านจะปลูกข้าวเจ้ามากที่สุด มีพื้นที่ปลูก 954 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.60 รองลงมาคือ ปลูกต้นยูคาลิปตัสมีพื้นที่ปลูก 500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และปลูกพืชผัก 46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.06 ตามลำดับ

การเลี้ยงสัตว์ในรอบปีที่ผ่านมาจากการศึกษาชาวบ้านหนองโจรงมีการเลี้ยงสัตว์ ดังตาราง 5 (สำนักงานปศุสัตว์อำเภอประโคนชัย. 2545)

ตาราง 5 แสดงจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2545

รายละเอียด	กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์					จำนวนพื้นที่เลี้ยงสัตว์(ไร่)
	เลี้ยงโค	เลี้ยงกระบือ	เลี้ยงสุกร	เลี้ยงไก่	เลี้ยงเป็ด	
1. จำนวนเกษตรกร (ราย)	17	16	19	56	32	459
2. จำนวนสัตว์ที่เลี้ยง (ตัว)	48	64	67	351	198	----

จากตาราง 5 พบว่าการเลี้ยงสัตว์ของชาวบ้านหนองโจรง ชาวบ้านจะเลี้ยงไก่มากที่สุดจำนวน 351 ตัว รองลงมาคือเลี้ยงเป็ด จำนวน 198 ตัว เลี้ยงสุกรจำนวน 67 ตัว เลี้ยงกระบือจำนวน 64 ตัว และเลี้ยงโค จำนวน 48 ตัว ตามลำดับ

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่

1. ประชากรและโครงสร้างของประชากร

บ้านหนองโจรง มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 165 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 799 คน โดยแยกเป็นชาย 399 คน และเป็นหญิง 400 คน

จากลักษณะจำนวนประชากรดังกล่าว สามารถแสดงโครงสร้างประชากร โดยแบ่งเพศและช่วงอายุ เพื่อทราบจำนวนวัยแรงงานของประชากร ในแต่ละช่วงอายุ ดังตาราง 6 (แบบสำรวจข้อมูล กชช. 2 ค. 2544)

ตาราง 6 แสดงจำนวนเพศของประชากรของหมู่บ้าน

เพศ	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ
ชาย	399	49.93
หญิง	400	50.06
รวม	799	100

จากตาราง 6 พบว่า จำนวนเพศของสมาชิกบ้านหนองโจรง พบว่าเป็นหญิง 400 คน คิดเป็นร้อยละ 50.06 เพศชาย 399 คน คิดเป็นร้อยละ 49.93 ของประชาชนทั้งหมด

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของหมู่บ้านหนองโจรงจากการศึกษาข้อมูลมีดังตาราง 7 (แบบสำรวจข้อมูล กชช. 2 ค. 2544)

ตาราง 7 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของหมู่บ้าน

จำนวนสมาชิก	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
1 - 3	22	13.20
4 - 6	103	62.32
7 - 9	36	21.81
10 - 12	5	3.00
รวม	165	100

จากตาราง 7 พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวบ้านหนองโจรง จำนวนสมาชิก 4-6 คน มากที่สุดมี 103 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.32 จำนวนสมาชิก 7-9 คน มี 36 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.81 และจำนวนสมาชิก 1-3 คน มี 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.20 ตามลำดับ

สำหรับช่วงอายุประชากรของชาวบ้านหนองโจรงจากการศึกษาข้อมูลมีดังตาราง 8 (แบบสำรวจข้อมูล จปฐ. 2545)

ตาราง 8 แสดงช่วงอายุประชากรบ้านหนองโจรง

ช่วงอายุ	จำนวน ประชากร (คน)	ร้อยละ
1 วัน - 3 ปี	30	3.75
3 ปี 1 วัน -6 ปีเต็ม	46	5.75
6 ปี 1 วัน -12 ปีเต็ม	76	9.51
12 ปี 1 วัน -14 ปีเต็ม	16	2.00
14ปี 1 วัน -18 ปีเต็ม	62	7.75
18 ปี 1 วัน -50 ปีเต็ม	435	54.44
50 ปี 1 วัน -60 ปีเต็ม	55	6.88
60ปี 1 วัน ขึ้นไป	79	9.88
รวม	799	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ช่วงอายุของประชากรในบ้านหนองโจรง อยู่ในช่วงอายุ 18 – 50 ปี 1 วันถึง 50 ปีเต็ม มากที่สุด รองลงมาคือ 60 ปี 1 วัน ขึ้นไปจำนวน 79 คน และ 6 ปี 1 วัน ถึง 12 ปีเต็ม จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 54.44 9.88 และ 9.51 ตามลำดับ

2. สภาพความเป็นอยู่/วิถีชีวิต

ชาวบ้านหนองโจรง มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่ายตามวิถีชีวิตของคนชนบทที่ต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการทำงาน หรือการประกอบอาชีพกิจกรรมต่างๆ ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้น จะมีความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติ พ่อแม่ ลูก ปู่ย่า ตายาย จะอยู่เป็นแบบครอบครัวขยายมากกว่าครอบครัวเดี่ยว หน้าที่ในครัวเรือนจะไม่แบ่งแยกชัดเจน ทั้งนี้ใครพอจะช่วยทำอะไรก็ทำตามเพศและวัยกล่าวคือ แม่และลูกสาวจะทำหน้าที่หุงหาอาหารในแต่ละมื้อ ทำงานบ้าน ส่วนพ่อบ้านและลูกชายจะเป็นแรงงานหลักในการทำไร่ นา เตรียมวัตถุดิบในการผลิตภัณฑ์จากไม้ ส่วนในขั้นตอนการผลิตจะช่วยกันทั้งชายและหญิง จะเริ่มทำงานตั้งแต่เช้าจนถึง 21.00 – 22.00 น. ตั้งแต่วันจันทร์จนถึงวันศุกร์ตอนเย็นจะรวบรวมผลิตภัณฑ์เพื่อส่งจำหน่ายสวนจตุจักรในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้ผู้ที่อยู่ทางบ้านจะว่างเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์รอรับใบสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากพ่อค้าคนกลาง และเริ่มผลิตใหม่ในวันจันทร์

ลักษณะการตั้งบ้านเรือนของชาวบ้านหนองโจรงนั้น ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ 2 ข้างตามแนวถนนภายในหมู่บ้านและญาติพี่น้องจะตั้งบ้านเรือนอยู่ในคุ่มเดียวกัน บ้านเรือนในอดีตจะเป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูง ข้างล่างเป็นคอกโคและกระบือ ส่วนการก่อสร้างบ้านเรือนในระยะหลัง ๆ จะเป็นบ้านไม้กึ่งปูน 2 ชั้น หรือตึกชั้นเดียว คล้ายๆ กับบ้านเรือนของชาวบ้านทั่วไป

3. เทคโนโลยีชาวบ้าน หนองโจรงในปัจจุบัน ได้มีการนำเทคโนโลยีในเรื่องต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะเครื่องจักรกล ดังนี้

3.1 รถไถนาเดินตาม มี 30 คัน จำนวน 30 คัน นอกจากใช้ในการไถนาแล้วยังสามารถติดตั้งเป็นเครื่องสูบน้ำได้ ช่วยทำให้การไถสะดวกและได้ปริมาณงานมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานสัตว์ในอดีต ส่วนครัวเรือนที่ไม่มีรถไถนายังคงมีการใช้แรงงานสัตว์เหมือนในอดีต หรือบางรายอาจมีเงินจ้างรถไถนาของคนอื่นเพิ่มเติมบ้าง

3.2 รถนวดข้าว มี 4 คัน จำนวน 4 คัน ทำให้ในปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่ นิยมหันมาใช้บริการรถนวดข้าวมากขึ้น สำหรับค่าบริการได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าจ้างในการนวดข้าวว่า หากนวดข้าวได้ข้าวเปลือกจำนวน 100 ถัง จะต้องหักไว้ให้เจ้าของเครื่องนวดข้าวจำนวน 3 ถัง (1 ถังเท่ากับ 40 ลิตร)

3.3 รถยนต์ (ปิคอัพ) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกอบอาชีพค้าขายของชาวบ้าน และติดต่อประสานงานต่างๆมี 15 คัน จำนวน 15 คัน ส่วนใหญ่จะใช้ในการบรรทุกวัสดุอุปกรณ์การผลิต บรรทุกผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย และค้าขายสิ่งของต่างๆ กัน เช่น ขายกับข้าว ขายของใช้

เบ็ดเตล็ด เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ถุงเท้า เครื่องใช้ในครัวเรือน ภาชนะพลาสติก สบู่ ยาสีฟัน เป็นต้น โดยจำหน่ายทั้งในหมู่บ้านเองและไปขายในพื้นที่ใกล้เคียงอื่น

3.4 รถบรรทุก 6 ล้อ มี 2 คัน ใช้ในการบรรทุกทุกผลิตผล การเกษตรและปุ๋ยเคมี

3.5 ปุ๋ยเคมี ในอดีตปุ๋ยเคมีได้มีบทบาทในการทำการเกษตรของชาวบ้านหนองโจรงเป็นอย่างมาก โดยนำปุ๋ยมาใส่ข้าวให้ข้าวเจริญงอกงาม โดยปุ๋ยที่ชาวบ้านนิยมใช้คือ ปุ๋ยตราหัววัวคันไถ สูตร 16-8-8

4. ศาสนา

4.1 การนับถือศาสนาความเป็นมาทางด้านศาสนา บ้านหนองโจรง มีวัดประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง สร้างขึ้นครั้งแรกโดยหลวงพ่อเฮี้ย ปมุตโต ร่วมกับชาวบ้านบริจาคเงินสร้างวัด และมีโบสถ์คริสต์จักร 1 แห่ง โดยนายสอน โคนแก้ว เป็นผู้บริจาคที่ดินก่อสร้าง เมื่อปี พ.ศ. 2443 จะเข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ ศาสนาที่ชาวบ้านหนองโจรงนับถือส่วนใหญ่คือ ศาสนาพุทธ มีศาสนสถานประจำหมู่บ้านคือ วัดบ้านหนองบอน เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทุกๆ วันจะมีการทำบุญตักบาตร การนำข้าวปลาอาหารไปถวายพระ การฝึกนั่งสมาธิ วิปัสสนา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเป็นพุทธศาสนิกชนอย่างเหนียวแน่น นอกจากนี้มีชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์ประมาณ 5 คันเรือน

4.2 ประวัติวัด

บ้านหนองโจรง มีวัดประจำหมู่บ้านอยู่ 1 แห่ง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2518 อยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ชื่อว่าวัดบ้านหนองบอน โดยการนำของหลวงพ่อเฮี้ย ปมุตโต เป็นพระนักพัฒนาพาชาวเลื่อยไม้ที่ชาวบ้านร่วมกันชาวบ้านบริจาค วัดบ้านหนองบอนมีเจ้าอาวาสดำรงตำแหน่งดังนี้ ดังตาราง 9 (ทองอินทร์ เงามาม. สัมภาษณ์. 2545)

ตาราง 9 แสดงจำนวนเจ้าอาวาสวัดบ้านหนองบอน

ฉายา	ตำแหน่ง	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. หลวงพ่อเขี้ยว ปมฺหโต	เจ้าอาวาส	2518 – 2526
2. หลวงพ่อลา ลาภิโก	เจ้าอาวาส	2526 – 2529
3. หลวงพ่อพิมพ์	เจ้าอาวาส	2529 – 2531
4. หลวงพ่อชิง	เจ้าอาวาส	2531 – ปัจจุบัน

4.3 บทบาทวัดกับชุมชน

วัดเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตลอดจนการทำพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา โดยมีพระเป็นแกนนำที่สำคัญในการสั่งสอนหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อในชาวบ้านได้นำมาเป็นหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ กิจกรรมที่ชาวบ้านหนองโจรง ได้ร่วมกันปฏิบัติในวัด ได้แก่ การทำบุญตักบาตร การฟังธรรม การฝึกสมาธิ และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ทุกเช้าชาวบ้านหนองโจรง จะนำข้าวปลาอาหารใส่บาตรพระ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาวพุทธอย่างเหนียวแน่น และโรงเรียนบ้านหนองบอนได้กำหนดให้นักเรียนเข้าไปศึกษาวิชาพุทธศาสนาในวัดโดยให้พระภิกษุที่วัดเป็นผู้สอนและฝึกฝนปฏิบัติจริงในวันสุกัรและทุกๆ วันพระ เป็นต้น นอกจากนี้หากวัดมีกิจกรรมหรืองานประจำปี ชาวบ้านและโรงเรียนต่างจะเข้ามาร่วมกิจกรรมกันได้ขาด หรือแม้แต่หากชาวบ้านมีกิจกรรมการพัฒนา พระสงฆ์ก็จะเข้ามาร่วมกิจกรรมเป็นการประสานงานกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน อย่างต่อเนื่อง (สุวิฑู สายบุตร. สัมภาษณ์. 2545)

4.4 ความสัมพันธ์วัด/โบสถ์ กับชุมชน

วัดเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันตลอดจนการทำพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา โดยมีพระเป็นแกนนำที่สำคัญในการสั่งสอนหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้ชาวบ้านได้นำมาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ กิจกรรมที่

ชาวบ้านหนองโจรงได้ร่วมกันปฏิบัติในวัด ได้แก่ การทำบุญตักบาตร การทำวัตร การฝึกสมาธิ และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

5. ความเชื่อ

ในเรื่องของความเชื่อ ชาวบ้านจะเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษ โดยจะเห็นได้จากศาลปู่ตาประจำหมู่บ้าน และชาวบ้านเชื่อว่าบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะติดตามคุ้มครองให้ลูกหลานอยู่เย็นเป็นสุข และจะมีการทำพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วทุกๆวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 10 (ภาษาเขมรเรียกว่าแซนตา แซนยาย) ซึ่งเป็นประเพณีทำบุญสารทเล็ก (ภาษาเขมรเรียกว่าวันทำบุญเบ็ญตุ้ย) และวันแรม 15 ค่ำเดือน 10 ทำบุญสารทใหญ่ (ภาษาเขมรเรียกว่าวันทำบุญเบ็ญทรม) ของทุกปีเครื่องเช่นไหว้ประกอบด้วย ไก่ต้ม 1 ตัว เหล้า 1 ขวด อาหาร 1 สำหรับ น้ำ 1 แก้ว ดอกไม้รูปเทียน 5 คู่ เป็นต้น

ด้านความเชื่อในเรื่องโชคลางจะเห็นได้จากการดูตำราเพื่อหาฤกษ์ยามที่ดีในการทำงานบุญต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช การทำนายฝันดวงชะตา และการไปหวย ระบบความเชื่อเหล่านี้มีการสั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ได้มีการถ่ายทอดให้กับลูกหลานหลายชั่วอายุคน ทั้งจากการบอกเล่าและการปฏิบัติสืบทอดกันมาให้เป็นแบบอย่าง

6. ประเพณีและวัฒนธรรม

ชาวบ้านหนองโจรง ได้ยึดถือประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษเรื่อยมา จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้มีการประกอบพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของชาติอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้ (บุญเรื่อง เจริญยิ่ง. สัมภาษณ์. 2545)

6.1 บุญเทศน์มหาชาติ และบุญพระเวส จะประกอบพิธีในเดือน 3 ส่วนจะทำในวันไหนก็จะตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง ชาวบ้านจะนิมนต์พระ 13 รูป เพื่อให้ครบการเทศน์มหาชาติ 13 กัณฑ์ โดยวันแรกตอนเย็นจะมีการแห่ดอกไม้ หมากร ยา ไปที่วัด เรียกกัณฑ์เทศน์นี้ว่า “กัณฑ์มาลัย” วันที่สอง เริ่มตั้งแต่เช้าจะมีการแห่ข้าวสาร อาหารแห้ง จตุปัจจัย เครื่องไทยทานต่างๆ ชาวบ้านหนองโจรงจะพากันไปวัดฟังเทศน์มหาชาติที่วัด ซึ่งพระจะเทศน์จนครบทุกกัณฑ์ ตอนบ่ายชาวบ้านก็ช่วยกันบริจาคเงิน ข้าวสาร อาหารแห้ง ทำบุญร่วมกันเป็นการแห่กัณฑ์หลอนไปที่วัด ส่วนวันที่สามตอนเช้าชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรที่วัดร่วมกัน

6.2 ประเพณีบุญผีปู่ตา ตรงกับวันขึ้น 3 ค่ำเดือน 3 เกิดจากชาวบ้านกลุ่มที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านมีความเชื่อว่าบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วจะติดตามคุ้มครองลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุขได้จึงแกะสลักต้นไม้ให้เป็นรูปผู้หญิงผู้ชายแล้วนำมาไว้กลางหมู่บ้านหรือที่ที่เหมาะสมเพื่อให้ชาวบ้านได้กราบไหว้ขอพรและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

6.3 **ตรุษสงกรานต์** ทำในเดือน 5 มีการสงฆ์น้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ และคนแก่ในหมู่บ้าน มีการเล่นสาดน้ำกันทั้งหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน

6.4 **บุญวิสาขบูชา** ทำในเดือน 6 ในตอนเช้า ชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตรร่วมกัน ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียน

6.5 **บุญเข้าพรรษา** จะทำในเดือน 8 ชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตร และฟังเทศน์

6.6 **บุญออกพรรษา** ทำในเดือน 10 ตรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 10 ชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตรที่วัด

6.7 **บุญสารท** ทำในเดือน 10 (วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ภาษาเขมร เรียกว่า วันทำบุญเบ็ญตุ้ยหรือบุญสารทเล็ก และวันแรม 15 ค่ำเดือน 10 ภาษาเขมรเรียกว่า วันทำบุญเบ็ญทรมหรือสารทใหญ่) ของทุกปี

6.8 **บุญกฐิน** ทำในเดือน 11 และ 12 โดยการจัดหาผ้าไตร เครื่องบริวาร เรียกว่า บริวารกฐิน โดยรับบริจาคเงิน สิ่งของ เพื่อนำไปซื้อปัจจัย ไทยทานถวายพระ

นอกจากนี้ยังมีการจัดงานประเพณีทำบุญผ้าป่าข้าวเปลือกขึ้นเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกไปขาย แล้วนำเงินเข้ากองกลางเก็บไว้เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเยาวชน

สภาพการศึกษา

1. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่สำคัญของชุมชน คือ โรงเรียน ซึ่งมีบทบาทในการให้การศึกษาแก่ชุมชน ชาวบ้านหนองโจรงได้ศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ประวัติการก่อตั้ง

โรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อ วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดย นายช่วง เสี่ยมศักดิ์ ร่วมกับชาวบ้านหนองบอนซึ่งสมัยนั้นบ้านหนองโจรงยังไม่ได้แยกหมู่บ้าน เป็นผู้ร่วมกันบุกเบิกถ่อไม้มาสร้างโรงเรียน ชื่อว่า “โรงเรียนบ้านหนองบอน” (สุนทร เมืองมาก. สัมภาษณ์. 2545)

สำหรับการพัฒนาการของโรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยานั้นมีดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2510 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ ป 1 ช. 2 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง

พ.ศ. 2519 ได้รับงบประมาณสร้างบ้านพักครู จำนวน 1 หลัง

พ.ศ. 2523 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ ป. 1 ฉ 3 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง

พ.ศ. 2526 ได้รับอนุญาตทำการเปิดสอนชั้นอนุบาล (เด็กเล็ก) และได้เปลี่ยนชื่อเป็น

“โรงเรียนหนองบอนวิทยา” เนื่องจากชื่อพ้องกับกับโรงเรียนบ้านหนองบอน ตำบลแสลงโทน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2527 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเอนกประสงค์ แบบ สปช. 201/26 จำนวน 1 หลัง

พ.ศ. 2534 โรงเรียนได้รับเข้าร่วมโครงการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (มปภ.) ชั้น ป. 1 พ.ศ. 2537 ได้ขยายพื้นที่ของโรงเรียนอีก 8 ไร่ 1 งาน 96 ตารางวา รวมพื้นที่ 16 ไร่ 3 งาน 96 ตารางวา

ปัจจุบันโรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 198 คน ครู 9 คน นักการภารโรง 1 คน มีนายวีระศักดิ์ สมานชาติ เป็นอาจารย์ใหญ่คนปัจจุบัน

3. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

3.1 ที่ตั้ง

โรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยาดังอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านเป็นโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้เป็นสถานที่ศึกษาในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน บ้านหนองบอน หมู่ที่ 1 และบ้านหนองโจรง หมู่ที่ 8 ปัจจุบัน เปิดสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 201 คน ชาย 100 คน หญิง 101 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 9 คน นักการภารโรง 1 คน ดังตาราง 10 (สถิตินักเรียนโรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา. 2545)

ตาราง 10 แสดงจำนวนนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา ในปีการศึกษา 2544

ระดับการศึกษา	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
อนุบาล 1	11	13	24	11.9
อนุบาล 2	19	14	33	16.4
ประถมศึกษาปีที่ 1	8	8	16	7.9
ประถมศึกษาปีที่ 2	12	10	22	10.9
ประถมศึกษาปีที่ 3	15	14	29	14.4
ประถมศึกษาปีที่ 4	15	11	26	12.9
ประถมศึกษาปีที่ 5	9	25	34	16.9
ประถมศึกษาปีที่	11	6	17	8.45
รวม	100	101	201	100.0

จากตาราง 10 พบว่า ประชากรที่อยู่ระหว่างการศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาส่วนมากศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน รองลงมาคือ ชั้นอนุบาล 2 จำนวน 33 คน และชั้นประถมปีที่ 3 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 16.4 และ 14.4 ตามลำดับ

3.2 ขนาดพื้นที่ จำนวน 16 ไร่ 3 งาน 96 ตารางวา

3.3 คำขวัญโรงเรียน “เร่งคุณธรรม ย้ำคุณภาพการศึกษา รักษาประชาธิปไตย เอาใจใส่สิ่งแวดล้อม”

3.4 สีประจำโรงเรียน สีเขียว – ขาว

3.5 เกียรติประวัติประจำโรงเรียน

3.5.1 รางวัลระดับสถานศึกษาดีเด่น

ระดับจังหวัด

พ.ศ. 2541 รางวัลชมเชยประเภทโรงเรียนปลอดขยะ

ระดับอำเภอ

พ.ศ. 2539 รางวัลชนะเลิศโรงเรียนดีเด่นด้านอนามัย

พ.ศ. 2540 รางวัลชนะเลิศโรงเรียนดีเด่นด้านอนามัย

3.5.2 รางวัลครูดีเด่น**ครูสอนภาษาไทยดีเด่นระดับจังหวัด**

พ.ศ. 2537 นางกนกวรรณ ศรีสุธรรม รางวัลรองชนะเลิศที่ 1 ครูสอนภาษาไทยดีเด่น
ระดับจังหวัด

ครูสอนภาษาไทยดีเด่นระดับอำเภอ

พ.ศ. 2537 นางกนกวรรณ ศรีสุธรรม รางวัลชนะเลิศ ครูสอนภาษาไทยดีเด่นระดับอำเภอ

พ.ศ. 2541 นางทวี วิชาดา รางวัลชนะเลิศ ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่นของคุรุสภา

พ.ศ. 2541 นางกนกวรรณ ศรีสุธรรม รางวัลชนะเลิศ ครูผู้สอนดีเด่นของคุรุสภา

ครูดีเด่นระดับกลุ่มโรงเรียน

พ.ศ. 2536 นางกนกวรรณ ศรีสุธรรม รางวัลชนะเลิศ ครูสอนสปช.ดีเด่นระดับกลุ่ม

พ.ศ. 2537 นางกนกวรรณ ศรีสุธรรม รางวัลชนะเลิศ ครูสอนภาษาไทยดีเด่นระดับกลุ่ม

3.5.3 ทำเนียบผู้บริหารโรงเรียนหนองบอนวิทยา เป็นไปตามตาราง 11

(สถิติผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา. 2545)

ตาราง 11 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองบอนวิทยา

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. นายเจื่อน ปุยติ	ครูใหญ่	พ.ศ. 2504 – 2506
2. นายประมวล กระทบ	ครูใหญ่	พ.ศ. 2506 – 2508
3. นายวานิช เสงี่ยมศักดิ์	ครูใหญ่	พ.ศ. 2510 – 2517
4. นายเลิศ พรรณวงศ์	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ. 2517 – 2530
5. นายประคอง ชาญประโคน	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ. 2530 – 2533
6. นายบุญมา เจือจันทร์	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ. 2533 – 2543
7. นายวีรศักดิ์ สมานศักดิ์	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ. 2543 – ปัจจุบัน

สำหรับระดับการศึกษาของชาวบ้านหนองโจรง จากการศึกษามีดังตาราง 12 (แบบสำรวจข้อมูล กชช. 2 ค. กรมการพัฒนาชุมชน. 2544)

ตาราง 12 แสดงระดับการศึกษาของประชากรในบ้านหนองโจรง

ระดับการศึกษา	จำนวนประชากร	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	4	0.50
ไม่จบชั้น ป. 4	10	1.23
ชั้น ป. 4	270	33.82
ชั้น ป. 6	392	49.01
ป. 7	43	5.40

ตาราง 12 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	จำนวนประชากร	ร้อยละ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	39	4.89
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	29	3.67
อนุปริญญา	6	0.74
จบปริญญาตรี	6	0.74
รวม	799	100 %

จากตาราง 12 พบว่า ระดับการศึกษาของชาวบ้านจบการศึกษาในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 49.01 รองลงมาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 33.82 ลำดับที่ 3 คือ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04 และไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ซึ่งจะเป็นกลุ่มคนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

4. บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อชุมชน

โรงเรียนเป็นสถานที่อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ใช้ในการจัดฝึกอบรมช่วยประสานงานโครงการเกือบทุกด้านทั้งด้านบุคลากรช่วยดำเนินการเป็นวิทยากรงานทั่วไป โดยอาจารย์รองชาญประโคน มีระบบถ่ายทอดความรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยอาจารย์สุนทร เมืองมาก ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านร่วมก่อตั้งศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และเป็นประธานกลุ่มโรงสีชุมชนบ้านหนองโจรง

5. การพัฒนาทางการศึกษา

ในแง่มุมมองของท่านอาจารย์สุนทร เมืองมาก กล่าวว่า ชาวบ้านให้ความสำคัญของการศึกษามากสนใจให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างดีไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมหรือในด้านของการเรียนการสอน ช่วยเหลือโรงเรียนตลอดมา ในด้านความค้อยหรือด้านที่หมู่บ้านแห่งนี้ประสบปัญหาก็คือ

มีชาวบ้านบางคนที่ยากจนต้องอพยพไปขายแรงงานต่างจังหวัดหรือที่กรุงเทพฯ ปล่อยให้ลูกหลานอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องทำให้ไม่ได้รับการเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้เท่าที่ควร

สภาพทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพ

ชาวบ้านหนองโจรงประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา เป็นอาชีพที่เป็นมรดกสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในระยะเริ่มแรกจะใช้แรงงานสัตว์ คือ โค กระบือ และแรงงานคนในครอบครัว ถากกลางที่ดินเพาะปลูก ในการบำรุงดินจะใช้มูลสัตว์เป็นปุ๋ยใส่หน้าข้าวและพืชผักต่างๆ ยังไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีเหมือนอย่างในปัจจุบัน เป็นการผลิตเพื่อเลี้ยงครอบครัวมากกว่าจะผลิตเพื่อการค้า มีบางรายผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมบ้างเล็กน้อย เพื่อเป็นการนำเงินไปจับจ่ายซื้อหาเครื่องอุปโภค บริโภค ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2520 ชาวบ้านเริ่มหันมาใช้เครื่องยนต์เข้ามาเป็นเครื่องมือทุ่นแรงในการทำนา เช่น มีการซื้อรถไถนาเดินตาม โดยนายราช ปุยะติ ซื้อมาใช้เป็นคนแรกต่อมาชาวบ้านซื้อเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 50 คัน มีการจ้างแรงงานภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น นอกจากแรงงานภายในครอบครัวเพื่อให้ทันกับสภาพของฝน นอกจากนี้ก็ได้มีการจ้างรถไถนา (ควายเหล็ก) มาไถนาแทนการใช้แรงงานสัตว์ ซึ่งทำให้ต้นทุนในการผลิตข้าวแต่ละปีสูงขึ้น พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูกในปัจจุบันคือ พันธุ์ข้าวมะลิ 105 และ กข. 15 เป็นต้น นอกจากทำนาชาวบ้านยังมีอาชีพรองคือ การแปรรูปจากไม้เป็นผลิตภัณฑ์ของใช้ ของที่ระลึก การเลี้ยงสัตว์ ทอผ้าไหม การจักสาน ซึ่งพอสรุปอาชีพของชาวบ้านหนองโจรง ดังตาราง 13 (แบบสำรวจข้อมูล จปฐ. 2545)

ตาราง 13 แสดงอาชีพของชาวบ้านหนองโจรง

อาชีพหลัก	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	157	95.15
หัตถกรรมจากไม้	86	52.12
ค้าขายอย่างเดียว	9	5.45
รับราชการ	4	2.42
รวม	165	100.00

จากตาราง 13 พบว่า การประกอบอาชีพของชาวบ้านหนองโจรง เป็นอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพที่มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 157 ครอบครั คิดเป็นร้อยละ 95.15 รองลงมาคือ อาชีพหัตถกรรมจากไม้ จำนวน 86 ครอบครั คิดเป็นร้อยละ 52.12 และอาชีพค้าขาย จำนวน 9 ครอบครั คิดเป็นร้อยละ 5.45

2. การถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดินชาวบ้านหนองโจรงได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อทำมาหากิน ดังตาราง 14 (สำนักงานเกษตรอำเภอประโคนชัย, 2545)

ตาราง 14 แสดงการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

กิจกรรม	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
การเกษตร	1,500	60
ทำไร่	500	20
ที่อยู่อาศัย	300	12
ที่สาธารณะ	200	8
รวม	2,500	100

จากตาราง 14 พบว่า บ้านหนองโจรง มีพื้นที่ทั้งหมด 2,500 ไร่ เป็นพื้นที่สำหรับทำนามากที่สุด ประมาณ 1,500 ไร่ ร้อยละ 60 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำไร่ 500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20 พื้นที่อยู่อาศัย 300 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12 พื้นที่สาธารณะและพื้นที่แหล่งน้ำ ประมาณ 200 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8

3. การใช้แรงงานในการผลิต เฉลี่ย 4-6 คน/ครอบครัว ส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตรกรรม คือ การทำนาเป็นหลัก ภายหลังจากทำอาชีพหัตถกรรมผลิตภัณฑ์จากไม้

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ส่วนใหญ่จะมีฐานะปานกลาง ทั้งนี้ นอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการทำนา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทอผ้าไหม จักสาน หัตถกรรมจากไม้และบุตรหลานซึ่งเดินทางไปประกอบอาชีพต่างจังหวัดแล้วส่งเงินกลับมาให้ครอบครัวใช้จ่าย

สภาพการเมือง การปกครอง

สำหรับสภาพการเมือง การปกครองของหมู่บ้านที่ศึกษาครั้งนี้ได้แก่

1. ผู้นำของหมู่บ้านหนองโจรง มีผู้นำทั้ง 2 ฝ่าย คือ

1.1 ผู้นำทางการ ได้แก่ ผู้ใหญ่สุวิทย์ สายบุตร ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหนองโจรงเป็นผู้นำที่บทบาทในด้านการปกครองดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านและประสานงานกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ได้นำข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาแจ้งให้ลูกบ้านทราบ และช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้านเป็นอย่างดี หมู่บ้านหนองโจรงมีผู้ใหญ่บ้านที่เป็นทางการปกครองสืบต่อกันมาแล้ว 3 คน ดังตาราง 15 (บุญเรือง เจริญยิ่ง. สัมภาษณ์. 2545)

ตาราง 15 แสดงจำนวนผู้นำที่ปกครองหมู่บ้านหนองโจรง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2525-ปัจจุบัน

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
นายบุญเรือง เจริญยิ่ง	ผู้ใหญ่บ้าน	2527 – 2531
นายทองอินทร์ เงามาม	ผู้ใหญ่บ้าน	2531 – 2543
นายสุวิทย์ สายบุตร	ผู้ใหญ่บ้าน	2543 – ปัจจุบัน

หมู่บ้านหนองโจรงนอกจากมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ปกครองดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านแล้วยังมีคณะกรรมการหมู่บ้านแบ่งหน้าที่เป็นฝ่ายๆ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านและร่วมกันแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้ตรงกับความต้องการของชาวบ้านหนองโจรง

รายชื่อคณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วย

1. นายสุวิทย์ สายบุตร ประธานกรรมการ
2. นายสุพรรณ เมืองมาก ฝ่ายปกครอง
3. นายสาย คียิ่ง ฝ่ายป้องกัน
4. นายตี คำชู ฝ่ายสวัสดิการและสังคม
5. นายบุญเรือง เจริญยิ่ง ฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรม

6. นายลอน สงนวน ฝ่ายรักษาความสงบ
7. นายประเสริฐ เจริญยิ่ง ฝ่ายสาธารณสุข
8. นายสโมน ดาศรี ฝ่ายการคลัง
9. นายทองพูน ศรีมาตร ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา
10. นายบุญเพ็ง เจริญยิ่ง ฝ่ายเยาวชน

1.2 นำไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย ผู้รู้ ผู้ชำนาญ บุคคลตัวอย่าง และผู้มีภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ด้านเกษตรกรรม (เช่น การเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร อื่นๆ เป็นต้น)

นายสว่าง มณีศรี อายุ 48 ปี เชี่ยวชาญด้านการปรับใช้เทคโนโลยีพื้นบ้านที่เหมาะสมกับการเกษตร ประสบการณ์ 15 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ 115 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายสุนทร เมืองมาก อายุ 43 ปี เชี่ยวชาญด้านการเกษตรผสมผสาน ประสบการณ์ 7 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายบันลือ เจริญยิ่ง อายุ 37 ปี เชี่ยวชาญด้านการเพาะปลูก ประสบการณ์ 10 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 89 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

1.2.2 ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เช่น การจักสาน (ทอเสื่อ สานกระด้ง แห อวน ฯลฯ) การช่าง (ช่างตีมีด เหล็ก ขวาน ปั่นโอง ฯลฯ) การแกะสลัก การตัดเย็บเสื้อผ้า

นายชม ทองเอิบ อายุ 39 ปี เชี่ยวชาญด้าน การจักสาน ประสบการณ์ 8 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นางสุพรรณิ เงามาม อายุ 37 ปี เชี่ยวชาญด้าน การตัดเย็บเสื้อผ้า ประสบการณ์ 13 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 94 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นางทองมาก พิมพ์พงษ์ อายุ 53 ปี เชี่ยวชาญด้าน การทอผ้า ประสบการณ์ 10 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 100 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นางพลอย สงนวน อายุ 50 ปี เชี่ยวชาญด้าน การตัดเย็บเสื้อผ้า ประสบการณ์ 30 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 23 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

1.2.3 ด้านการแพทย์แผนไทย (เช่น หมอสมุนไพร หมอยากลางบ้าน หมอนวด แผนโบราณ หมอยาหม้อ อื่นๆ)

นายทองอินทร์ เงามาม อายุ 62 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้ที่บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายหา ศิยัง อายุ 60 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

1.2.4 ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (เช่น ผู้นำในการจัดการกองทุนของชุมชน ผู้นำในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน ผู้นำในการจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชนอื่น ๆ เป็นต้น)

นายพงษ์วิสุทธิ เงามาม อายุ 30 ปี เชี่ยวชาญด้าน ผู้นำในด้านการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ ประสบการณ์ 3 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ 168 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายสุนทร เมืองมาก อายุ 43 ปี เชี่ยวชาญด้านการเกษตรผสมผสาน ประสบการณ์ 7 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายสมัย ทาเงิน อายุ 45 ปี เชี่ยวชาญด้านการจัดการกลุ่มธนาคารข้าว ประสบการณ์ 13 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

นายสุวิท สายบุตร อายุ 44 ปี ผู้นำในการจัดการกองทุน กข.คจ. ประสบการณ์ 7 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อได้บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

1.2.5 ด้านศิลปกรรม (เช่น การวาดภาพ จิตรกรรม) การปั้น (ประติมากรรม)

นาฏศิลป์ ดนตรี การแสดง การละเล่นพื้นเมือง นันทนาการ อื่นๆ เป็นต้น)

นายนายศรี ดียิ่ง อายุ 75 ปี ที่อยู่ติดต่อดีที่บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.6 ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี (เช่น ความสามารถประยุกต์และปรับใช้

หลักธรรมคำสอนทางศาสนาปรัชญาความเชื่อและประเพณีที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อบริบททาง เศรษฐกิจ สังคม การถ่ายทอดวรรณกรรม คำสอน การประยุกต์ประเพณีบุญ อื่น ๆ)

นายบุญเพ็ง เจริญยิ่ง อายุ 70 ปี ที่อยู่ติดต่อดีที่บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 8 บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140 เป็นผู้นำด้านพิธีกรรมทางศาสนา เป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน และมีอิทธิพลต่อความคิดของชาวบ้าน

บุคคลที่ชาวบ้านหนองโจรงให้ความเคารพนับถือเรียงลำดับดังตาราง 16 (อุทัย อินพระ. สัมภาษณ์. 2545)

ตาราง 16 แสดงรายชื่อบุคคลที่ชาวบ้านนับถือมากที่สุด

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา
1.	นายสุวิทย์ สายบุตร	ผู้ใหญ่บ้าน	ป. 4
2.	นายบุญเพ็ง เจริญยิ่ง	อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ป. 4
3.	นายทองอินทร์ เงามาม	อดีตผู้ใหญ่บ้าน	ป. 3
4.	นายทองพูน ศรีมาตร	กรรมการหมู่บ้าน	ป. 4
5.	นายสวาย ไวลลาด	ผู้สูงอายุ	ป. 4
6.	นางเฮม สงนวน	ผู้สูงอายุ	ป. 4

จากตาราง 16 พบว่า บุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมากที่สุด คือ นายสุวิท สายบุตร ผู้ใหญ่บ้าน ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา นายบุญเพ็ง เจริญยิ่ง อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนายทองอินทร์ อินพระ ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามลำดับ

2. บทบาทของผู้นำในด้านต่างๆ

บทบาทในด้านการปกครอง และการประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ และด้านเอกชน ได้แก่ นายสุวิท สายบุตร เป็นผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อส่วนรวม และช่วยเหลือชาวบ้านมาโดยตลอด และเป็นผู้ที่หน่วยงานราชการต่างๆ ให้ความไว้วางใจและให้ความเคารพนับถือ

2.1 บทบาทในการรวมกลุ่มการประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาเยาวชน ได้แก่ นายสุวิท สายบุตร

2.2 บทบาทในด้านการทำอาชีพการเกษตรกรรม การใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม ได้แก่ นายทองอินทร์ เงามาม

2.3 บทบาทในด้านหัตถกรรม การจักสาน การสานกระติบ ไช สุ่ม ถังขยะ ได้แก่ นายชมทอง ทองเอิบ

2.4 บทบาทในการทำพิธีกรรมทางศาสนา ได้แก่ นายทองอินทร์ เงามาม

2.5 บทบาทในด้านการสาธารณสุขและพัฒนาหมู่บ้าน ได้แก่ นายสมชัย ทาเงิน ผู้ประสานงานกับสาธารณสุขตำบลหนองบอน

2.6 บทบาทด้านการจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์จากไม้บ้านหนองโจรง ได้แก่ นายอุทัย อินพระ

3. โครงสร้างอำนาจในชุมชน กลุ่มองค์กร

3.1 โครงสร้างอำนาจชุมชนในกระบวนการตัดสินใจของชุมชน

กระบวนการตัดสินใจของชุมชนนั้น มีการยึดชุมชนเป็นหลัก โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแต่ละเรื่องและการทำกิจกรรมต่างๆ ถ้าประชาชนไม่เห็นด้วยกิจกรรมนั้นๆ ก็จะไม่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านหนองโจรงให้ความสำคัญกับวิธีการแบบประชาธิปไตย

3.2 กลุ่มเครือญาติ

บ้านหนองโจรงมีตระกูลใหญ่ๆ 4 ตระกูล คือ เงามาม ไกรสุข เจริญยิ่ง และตระกูลศิโย ซึ่งทั้ง 4 ตระกูลนี้ มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในหลายมิติมีความไว้วางใจกันให้ความเคารพ

ซึ่งกันและกันตามลำดับอาวุโส และมีการให้ความสำคัญในเรื่องการเคารพอาวุโส ตระกูลที่มีความสำคัญกับผู้ใหญ่บ้านคือ ตระกูลเงางาม

3.3 การแต่งงานและการเลือกคู่

การแต่งงานเป็นประเพณีที่ชาวบ้านหนองโจรงให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และการกำหนดฤกษ์แต่งงาน พ่อแม่ฝ่ายชายจะเป็นผู้ไปขอฤกษ์กับหมอดูเพื่อขอฤกษ์ที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะนิยมแต่งงานในเดือนคู่ เช่น เดือนยี่ เดือน 4 เดือน 6 และเดือน 12 ยกเว้นช่วงระหว่างเข้าพรรษา ไม่นิยมจัดให้มีการแต่งงาน ค่าสินสอดในการสู่ขอแต่งงานกันประมาณ 30,000 บาท มักจะลงท้ายด้วยเลข 9 ทองหนัก 1 บาท สุกร 2 ตัว เหล้าขาว 1 ลัง น้ำอ้อย 1 ลัง เป็ด 2 ตัว ไก่ 2 ตัว ขนมหงอก 3 ถาด เรือนหอจำลอง 1 หลัง

การเลือกคู่ รุ่นพ่อแม่ วัยกลางคน ส่วนใหญ่จะมีการแต่งงานกันเองในหมู่บ้านเดียวกันและหมู่บ้านใกล้เคียง แต่ในปัจจุบันหนุ่มสาวคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มแต่งงานกับคนหมู่บ้านห่างไกลกัน ทั้งนี้เนื่องจากที่มีโอกาสไปทำงานต่างถิ่นมากขึ้น

3.4 การสืบทอดมรดก

การสืบทอดมรดกจากพ่อแม่ไปสู่ลูกหลานนั้น จะมีการแบ่งปันให้ลูกทุกคนในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน ทั้งนี้จะแบ่งไว้สำหรับพ่อแม่ 1 ส่วนด้วยเพื่อเอาไว้ทำมาหากินยามแก่เฒ่า แต่ถ้าบุตรคนไหนที่เลี้ยงดูพ่อแม่ก็จะให้มากหน่อย และจะแบ่งไว้เป็นกองกลาง 1 ส่วน เมื่อเสียชีวิตลงจึงไม่ทำให้ลูกหลานต้องลำบากสามารถขายส่วนกลางนี้จัดงานได้เลย

4. โครงสร้างอำนาจในกลุ่มองค์กร

ด้านองค์กรชุมชน (เช่น ร้านค้าชุมชน ศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มออมทรัพย์ องค์กรด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนอื่น ๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ ดิน และอื่น ๆ) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 กลุ่มธนาคารข้าว เป็นกิจกรรมหนึ่งที่คนในชุมชนร่วมกันในการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือกัน โดยดำเนินการในลักษณะการให้ยืม หรือเป็นการช่วยเหลือแก่สมาชิกที่ประสบปัญหาขาดแคลนข้าวเพื่อบริโภค โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ การเก็บออมข้าวเปลือกเพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืม ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2531 ประธานกลุ่ม คือ นายสมัย ทาเงิน จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 17 คน ปัจจุบัน 52 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 2,500 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน 65,000 บาท

4.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ ระดมทุนเพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืม ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่ม คือ นายพงษ์วิสุทธิ์ เงางาม อายุ 30 ปี ที่อยู่ที่ติดต่อก็ได้

บ้านเลขที่ 168 หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองโจรง ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140 จำนวนสมาชิกที่เริ่มก่อตั้ง 69 คน สมาชิกในปัจจุบัน 150 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง เพียง 2,400 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นเป็นเงินกว่า 140,000 บาท

4.3 กลุ่มโรงสีข้าว เริ่มก่อตั้งปี พ.ศ. 2544 มีคณะกรรมการดังนี้

อาจารย์สุนทร	เมืองมาก	ประธานกลุ่ม
นายโดน	ไฉลลาด	รองประธาน
นายทองแก้ว	ศิยง	เลขานุการ
นายอุทัย	อินพระ	เหรัญญิก
นายบุญลือ	เจริญยิ่ง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
นายทองอิน	เงางม	ผู้สีข้าว เลียงสุกร ขายรำ และปลายข้าว

สมาชิกเริ่มก่อตั้งจำนวน 42 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 44 คน ได้รับเงินสนับสนุนจาก กองทุนเพื่อสังคม (SIF) เป็นเงิน 150,000 บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนให้ยืมโดย ไม่คิด ดอกเบี้ย เป็นเงิน 23,000 บาท ระยะเวลาการส่งคืนภายใน 1 ปี

กิจกรรมกลุ่มโรงสีข้าว กลุ่มรับบริการสีข้าวโดยไม่คิดค่าบริการ เริ่มสีข้าวตั้งแต่เวลา 03.00 – 8.00 น. กลุ่มจะได้รำและปลายข้าวเพื่อนำมาเลี้ยงสุกรซึ่งมีโรงเรือน จำนวน 1 โรงเรือน มีหมู 14 ตัว ขณะนี้สุกรมีน้ำหนักประมาณตัวละ 60 กิโลกรัม อนาคตจะสร้างโรงเรือนเพิ่มอีก 1 โรงเรือน สำหรับเลี้ยงไก่พื้นบ้าน เป็ดไข่ และสุกรป่า

4.4 กลุ่มร้านค้าชุมชน

เริ่มก่อตั้ง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 มีคณะกรรมการดังนี้

นายเดช	ไกรสุข	ประธาน
นายมา	เจริญยิ่ง	รองประธาน
นายทองแก้ว	ศิยง	เลขานุการ
นายดิเรก	บุตรพลวง	เหรัญญิก
อาจารย์สุนทร	เมืองมาก	ที่ปรึกษา
นายทองอินทร์	เงางม	ที่ปรึกษา
นายสมัย	ทาเงิน	ที่ปรึกษา

สมาชิกเริ่มก่อตั้ง 27 คน ลงหุ้นคนละ 100 บาท เป็นเงิน 2,700 บาท ปัจจุบันมีสมาชิก 169 คน มีเงินทุนหมุนเวียน 95,900 บาท กลุ่มร้านค้าชุมชน มีการระดมทุนร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมร้านค้า เมื่อสิ้นปีก็จะปันผลเฉลี่ยคืนกำไรให้กับสมาชิก

4.5 กลุ่มสวนผักปลอดสารพิษ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2539 มีนายอ่อนศรี การรัมย์ เป็นประธาน จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 18 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 18 คน ทุนเริ่มก่อตั้งมีจำนวน 1,800 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีเงินทุน 4,000 บาท กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ ปลูกผักสวนครัว เพาะเห็ดฟาง

5. การสาธารณสุข

สภาพการเจ็บป่วยและการป้องกันรักษาโรคภัยไข้เจ็บของชาวบ้านที่พบบ่อย คือ อาการปวดหัวตัวร้อน อาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ไข้หวัด ท้องเสีย เบาหวาน อุบัติเหตุต่างๆ เป็นต้น การป้องกันรักษาโรคต่างๆ หากชาวบ้านเจ็บป่วยก็ไปหาสาธารณสุขประจำตำบลที่สถานีอนามัยตำบลหนองบอน ถ้ามีอาการหนักมากก็จะส่งตัวไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลอำเภอประโคนชัยและโรงพยาบาลจังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้ชาวบ้านหนองโจรงยังมีการใช้ยาสมุนไพรในการรักษาบำบัดโรคต่างๆ ด้วยภูมิปัญญาดั้งเดิม ในขณะที่เดียวกันทางสาธารณสุขก็มีการออกให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ ให้กับเด็กอายุ 0-5 ปี มีการใช้ทรายอะเบทในการกำจัดยุงลายป้องกันโรคไข้เลือดออก และมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านคอยให้บริการในการชั่งน้ำหนักเด็ก เพื่อรายงานภาวะการขาดสารอาหารในเด็กเพื่อให้ได้แก้ไขได้ทัน

5.1 องค์การสาธารณสุข

5.1.1 กลุ่ม อสม. อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน มี 5 คน มีกิจกรรมคือ การรักษาพยาบาล การให้ความรู้เรื่องยา การชั่งน้ำหนักเด็กทุกๆ 3 เดือน การรายงานโรคระบาดให้สาธารณสุขตำบลทราบ

5.1.2 กองทุนยา เป็นเงินกองทุนที่เกิดจากสถานีอนามัยให้ยามา จำนวน 1 ชุด มาจัดจำหน่ายที่บ้านประจักษ์อสม. เพื่อเป็นการระดมทุนเป็นทุนในการจัดซื้อยามาไว้บริการให้กับชาวบ้านและมีการปันผลกำไรให้กับสมาชิกของกองทุนปีละ 1 ครั้ง

5.2 การบริการสาธารณสุขในชุมชน

ชาวบ้านหนองโจรงจะไปใช้บริการสาธารณสุขที่สถานีอนามัยประจำตำบลหนองบอน ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะไปใช้บริการการวางแผนครอบครัว อนามัยแม่และเด็ก อุบัติเหตุ และอาการเจ็บป่วยธรรมดา

5.3 การอนามัยและการสุขาภิบาล

การสุขาภิบาลในเรื่องส้วม บ้านหนองโจรง มีส้วมใช้ทุกครัวเรือนเป็นส่วนซึม ด้านน้ำดื่ม จะดื่มน้ำฝนที่กักเก็บไว้ในโอ่งขนาดใหญ่ ส่วนน้ำที่ใช้ในครัวเรือนมีบ่อน้ำตื้น 2 บ่อ บ่อบาดาล 4 บ่อ สระน้ำ 1 แห่ง หนองน้ำ 2 แห่ง

6. การรักษาความปลอดภัย

ด้านการรักษาความปลอดภัย มีนายสุวิทย์ สายบุตร ผู้ใหญ่บ้าน นายดี คำชู และนายเอื้อน เมืองมาก เป็นผู้ช่วยฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย จะคอยดูแลปกครองรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน หมู่บ้าน

7. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สมาชิกในชุมชนแห่งนี้นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้นไปทั้งนี้เนื่องจากมีสถานศึกษาทั้งในพื้นที่ใกล้เคียงและในตัวจังหวัดบุรีรัมย์ที่สามารถเดินทางได้โดยสะดวก ส่วนสมาชิกในชุมชนจะได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานทางราชการเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือทั้งการฝึกอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เช่น จากสำนักงานพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ สาธารณสุข ปศุสัตว์ ฯลฯ อยู่เป็นประจำ

จุดเด่นที่ทำให้ชุมชนแห่งนี้ประสบผลสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับมีปัจจัยหลายประการ เช่น ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้ ผู้คนในชุมชนมีความรักใคร่สามัคคี เคารพเชื่อฟังผู้นำ ผู้อาวุโส รักท้องถิ่น มีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย ผู้คนให้การส่งเสริมและอนุรักษ์ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีกลุ่มกิจกรรมที่หลากหลายเชื่อมโยงระหว่างคนทุกวัย

8. การพัฒนาด้านศิลปหัตถกรรม

เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 หมู่บ้านหนองโจรงเกิดฝนแล้งชาวบ้านประสบปัญหาการทำนาไม่ได้ นายบุญเรือง เจริญยิ่ง ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ไปหางานทำไปอยู่วัดสันตือโสไปอยู่กับเพื่อน ในวัดมีชมรมศิลปหัตถกรรมกะลาจึงได้ฝึกทำงานหัตถกรรมที่วัดอยู่ได้ไม่นานก็กลับบ้าน ต่อมามีคนแนะนำว่าให้ทำถ้ำมีฝีมือมีตลาดขายได้จึงไปกรุงเทพฯ ฝึกทำที่วัดและมีการออกฝึกตามโรงเรียนอีกเป็นเวลา 1 เดือนจึงกลับมาเริ่มทำที่บ้าน ตอนแรกไม่มีใครร่วมทำด้วย หน่วยงานราชการไม่รู้จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนจึงชักชวนญาติพี่น้องทำส่งไปขายที่กรุงเทพฯ จึงได้ตั้งกลุ่มเริ่มแรก 5 คน ทำหัตถกรรมจากกะลาเป็นช้อน ทัพพี กระจกน้ำ กระจบาย วัตถุดิบหาจากหมู่บ้าน และตลาด ระยะเวลา 1 ปีมีคนจากหมู่บ้านอื่นนำมาขายให้ เริ่มมีคำสั่งซื้อมากขึ้นชาวบ้านเห็นว่ามีความเป็นไปได้จึงสนใจเข้ามาฝึกงานด้วยนายบุญเรืองจึงรับทีละ 2 คน ฝึก 3 เดือนจึงมีสมาชิกเพิ่มเป็น 20 คน มีปัญหาในการทำ จึงแยกกันทำ แต่ก็ยังเป็นกลุ่มในการผลิตส่งจำหน่าย

วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน

1. วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน

บ้านหนองโจรงเป็นหมู่บ้านที่มีผู้นำเข้มแข็งมีความสามารถในการพัฒนา ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีระบบเครือข่ายเพราะว่ามีตระกูลใหญ่ๆ อยู่ในหมู่บ้านจึงมีความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันดีมาก ทำให้เป็นหมู่บ้านที่มีความสงบสุขความเกื้อกูลเอื้ออาทรต่อกัน เป็นหมู่บ้านที่มีผลิตภัณฑ์จากไม้เป็นธุรกิจชุมชนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของทุกหน่วยงาน สภาพดินเหมาะแก่การเพาะปลูก มีที่สาธารณชนสามารถปลูกป่าทดแทนได้ มีการอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาหวงแหนเกิดความสามัคคีกลมเกลียวกันในหมู่บ้าน

2. วิเคราะห์ด้านภูมิปัญญา

หมู่บ้านหนองโจรงเป็นหมู่บ้านที่มีชาวบ้านมีความรู้ความสามารถ มีฝีมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ จึงสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาดังกล่าวให้กับชนรุ่นหลังยึดเป็นอาชีพเสริม เช่น นายบุญเรือง เจริญยิ่ง อายุ 52 ปี เชี่ยวชาญด้านหัตถกรรม แปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ ประสบการณ์ 13 ปี นายพงษ์วิสุทธิ เงามาม อายุ 30 ปี เชี่ยวชาญด้าน ผู้นำในด้านการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ ประสบการณ์ 3 ปี นายสุนทร เมืองมาก อายุ 43 ปี เชี่ยวชาญด้านการเกษตรผสมผสาน ประสบการณ์ 7 ปี นายบุญเพ็ง เจริญยิ่ง อายุ 70 ปี ประสบการณ์ 30 ปี เป็นผู้นำด้านพิธีกรรมทางศาสนาเป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน มีอิทธิพลต่อความคิดของชาวบ้าน

3. วิเคราะห์ด้านทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ

หมู่บ้านหนองโจรงมีป่าไม้ที่ชาวบ้านร่วมกันอนุรักษ์มีความอุดมสมบูรณ์สามารถเป็นแหล่งอาหารของชุมชนแต่ในทางตรงกันข้ามไม้ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ไม่มีในหมู่บ้าน ต้องอาศัยนำเข้ามาจากหมู่บ้านอื่นๆ อนาคตชาวบ้านหนองโจรงจำเป็นต้องปลูกไม้เพื่อใช้ใ้การผลิตเอง หรือใช้ไม้ชนิดอื่นๆ ทดแทนหรือปรับเปลี่ยนวัตถุดิบในการผลิต

4. วิเคราะห์ด้านองค์กร / กลุ่ม

บ้านหนองโจรงเป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มองค์กรหลายกลุ่มที่เข้มแข็งดำเนินกิจกรรมที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทรต่อกัน ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารข้าว เป็นกิจกรรมหนึ่งที่คนในชุมชนร่วมกันในการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือกัน โดยดำเนินการในลักษณะการให้ยืม หรือเป็นการช่วยเหลือแก่สมาชิกที่ประสบปัญหาขาดแคลนข้าวเพื่อบริโภค โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ การเก็บออมข้าวเปลือกเพื่อให้

สมาชิกได้กู้ยืม ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2531 ประธานกลุ่ม คือ นายสมชัย ทาเงิน จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 17 คน ปัจจุบัน 52 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง 2,500 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน 65,000 บาท

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ ระดมทุนเพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืม ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2542 ประธานกลุ่ม คือ นายพงษ์วิสุทธิ เงามาม จำนวนสมาชิกที่เริ่มก่อตั้ง 69 คน สมาชิกในปัจจุบัน 150 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง เพียง 2,400 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นเป็นเงินกว่า 140,000 บาท

กลุ่มโรงสีข้าว เริ่มก่อตั้งปี พ.ศ. 2544 มีนายสุนทร เมืองมาก เป็นประธานกลุ่มสมาชิกเริ่มก่อตั้งจำนวน 42 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 44 คน ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อสังคม (SIF) เป็นเงิน 150,000 บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย เป็นเงิน 23,000 บาท ระยะเวลาการส่งคืนภายใน 1 ปี กิจกรรมกลุ่มโรงสีข้าว กลุ่มรับบริการสีข้าวโดยไม่คิดค่าบริการ กลุ่มโรงสีข้าวจะได้ไร่และปลายข้าวเพื่อนำมาเลี้ยงสุกรซึ่งมีโรงเรือน จำนวน 1 โรงเรือน มีหมู 14 ตัว ขณะนี้สุกรมีน้ำหนักประมาณตัวละ 60 กิโลกรัม อนาคตจะสร้างโรงเรือนเพิ่มอีก 1 โรงเรือน สำหรับเลี้ยงไก่พื้นบ้าน เป็ดไข่ และสุกรป่า

กลุ่มร้านค้าชุมชน เริ่มก่อตั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 มีนายเดช ไกรสุขเป็นประธาน สมาชิกเริ่มก่อตั้ง 27 คน ลงหุ้นคนละ 100 บาท เป็นเงิน 2,700 บาท ปัจจุบันมีสมาชิก 169 คน มีเงินทุนหมุนเวียน 95,900 บาท

กลุ่มกองทุนตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 เป็นจำนวนเงิน 280,000 บาท มีนายสุวิทย์ สายบุตรเป็นประธานกองทุน เป็นการให้ยืมโดยไม่มีดอกเบี้ยผ่อนชำระส่งคืนภายใน 3 ปี

กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ได้รับการจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาลโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ มีนายสุวิทย์ สายบุตร เป็นประธานกองทุน การกู้ยืมดอกเบี้ยร้อยละ 9 บาทต่อปี ให้ยืมรายละไม่เกิน 20,000 บาท ส่งคืนภายใน 1 ปี

กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 1 แสนบาท เป็นงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ให้กลุ่มศูนย์สาธิตการตลาดและกลุ่มสวนผักยืมโดยดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือนส่งคืนภายใน 5 ปี

ดังนั้น จากการที่หมู่บ้านหนองโงมมีกลุ่มองค์กรต่างๆ มากมายหลายกลุ่มและมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องจึงมีความเป็นไปได้ในการรวมกลุ่มจัดตั้งธุรกิจชุมชนของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้โดยยึด

หลักการและประสบการณ์ในการบริการการจัดการกลุ่มที่เคยทำกิจกรรมมาก่อนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผลิตภัณฑ์จากไม้ได้